

Online

3. ULUSAL ADLİ BELGE İNCELEME KONGRESİ

05-06 Haziran 2021

BİLDİRİ KİTABI

www.abikon2021.org

İÇİNDEKİLER

DAVET.....	iii
KURULLAR	iv
BİLİMSEL PROGRAM	v
KONUŞMA ÖZETLERİ.....	1
SÖZEL BİLDİRİ SUNUMLARI LİSTESİ	5
SÖZEL BİLDİRİ ÖZETLERİ.....	7
POSTER TARTIŞMA OTURUMU LİSTESİ	23
POSTER ÖZETLERİ.....	25

3. ULUSAL ADLİ BELGE İNCELEME KONGRESİ 05-06 Haziran 2021

DAVET

Değerli Adli Bilimciler;

Adli Belge İncelemeciler Derneği (ABİDER) kuruluşundan itibaren başta eğitim ve bilimsel çalışmalar olmak üzere önemli görevler üstlenmiş; bunu düzenlediği iki bilimsel ulusal kongreyle de perçinlemiştir. Bu süreçte katkısı olan tüm isimlere içten teşekkür ediyoruz. Ancak, pandemi gibi beklenmeyen olayların etkisiyle bir duraksama yaşanmıştır. Bizler, üçüncü kongremizle kaldığımız yerden devam etme ve adli belge inceleme alanını ülkemizde daha ileri hedeflere taşıma kararlılığı içerisindeyiz.

Derneğimiz, 2020 yılından itibaren en önemli paydaşlarımızdan Adli Tıp Uzmanları Derneği'nin ulusal ve uluslararası indekslerde prestijli dergisi Adli Tıp Bülteni'nde editörler kurulunda temsil edilmeye başlanmıştır.

3. Ulusal Adli Belge İnceleme Kongresi çok değerli uluslararası isimlerin katılımları ile gerçekleşecektir. Dileğimiz, bunu gelecekte uluslararası kongrelerimizin izlemesidir.

Adli belge incelemelerinde bilirkişilik uygulamalarında son yıllarda ciddi bir keyfilik, kriz yaşanmakta olduğu da gözlemlenmektedir. Bu alanda her bakımdan tartışmalı birtakım kurs ve sertifikalarla çıkar vaadine dayalı, yanıltıcı girişimlere tanık olmaktadır. Bu nedenle, kongremizin ana konularından biri "Adli Belge İncelemelerindeki Güncel Problemler" olarak belirlenmiştir. Amacımız alanımızdaki problemleri mesleki- bilimsel yöntemler ile ele almak, bunu ilgili kurum ve kişilerle paylaşmak ve sorunları en aza indirmektir. Kongre programında yer alan "Adli Belge İncelemelerinde Ülkemizde ve Dünyadaki Durum", "Uzman Mütalaası Uygulamaları" olmak üzere; diğer oturumların da sizlerin ilgisini çekeceğini umuyoruz.

Kongre programının tüm konuları ile alanımıza önemli katkılar getireceğine inanıyor, konu ile ilgili tüm değerli adli bilimcileri kongremize katılmaya, destek olmaya davet ediyoruz.

Saygılarımızla.

Prof. Dr. Sermet Koç

Kongre Başkanı

KURULLAR

Kongre Başkanı

Sermet KOÇ
(ABİDER Yönetim Kurulu Başkanı)

Kongre Sekreteri

Dilara ÖNER

Düzenleme Kurulu

Gürsel ÇETİN
(Başkan)

Gülten AKBAY
Muhammed CAN
Elife KARA
Aysun BALSEVEN ODABAŞI
Funda ÖZSOY
Murat SEVİM
Gökçe ÜNAL
Rıza YILMAZ

Bilimsel Kurul

Aysun BALSEVEN ODABAŞI
(Başkan)

Güray AKIN
Nevzat ALKAN
Nadir ARICAN
Faruk AŞICIOĞLU
Sevil ATASOY
Jale BAFRA
İsmail BİRİNCİOĞLU
Celal BÜTÜN
Salih CENGİZ
Halis DOKGÖZ
İmdat ELMAS
Bülent ŞAM
Berna ŞENEL ERASLAN
Nurcan HAMZAOĞLU
Hakan KAR
Ömer KURTAŞ
Abdi ÖZASLAN
Çağlar ÖZDEMİR
Erdem ÖZKARA
Ali ÖZTÜRK
Hüseyin ŞAHİN
Mustafa UZUN
Mustafa Fatih YAVUZ

Online

3. ULUŞAL ADLİ BELGE İNCELEME KONGRESİ

05-06 Haziran 2021

BİLİMSEL PROGRAM

5 Haziran 2021, Cumartesi

09.30-10.10 AÇILIŞ VE AÇILIŞ KONUŞMALARİ

Konuşmacılar:

Prof. Dr. Sermet KOÇ, ABİDER Yönetim Kurulu Başkanı/ İÜC-Cerrahpaşa Tıp Fak. Adli Tıp AD.

Prof. Dr. Akça TOPRAK ERGÖNEN, ATUD Yönetim Kurulu Başkanı/ Dokuz Eylül Üni. Tıp Fak. Adli Tıp AD.

Hâkim Ahmet TUNCAY, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Üyesi

10.10-10.20 ARA

10.20-11.20 KONFERANS-1: FORENSIC DOCUMENT EXAMINATION STANDARDS AND BEST PRACTICES IN CANADA

Moderatör:

Dr. Öğr. Üyesi Dilara ÖNER, Gelişim Üniversitesi SHMYO

Konuşmacı:

Samiah İBRAHİM, The American Society of Questioned Document Examiners President

11.20 -11.30 ARA

11.30-13.00 PANEL-1: ADLİ BELGE İNCELEMELERİ BİLİRKİŞİLİK SİSTEMİNDE GÜNCEL PROBLEMLER-I

Oturum Başkanı:

Prof. Dr. Sermet KOÇ, ABİDER Yönetim Kurulu Başkanı/ İÜC-Cerrahpaşa Tıp Fak. Adli Tıp AD.

Panelistler:

Doç. Dr. Ömer KURTAŞ, Kocaeli Üni. Tıp Fak. Adli Tıp AD.

Hâkim Ahmet TUNCAY, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi Üyesi

Prof. Dr. Aysun BALSEVEN ODABAŞI, Hacettepe Üni. Tıp Fak. Adli Tıp AD.

13.00-13.30 YEMEK ARASI

13.30-15.00 PANEL-2: ADLİ BELGE İNCELEMELERİ BİLİRKİŞİLİK SİSTEMİNDE GÜNCEL PROBLEMLER-II

Oturum Başkanı:

Prof. Dr. Ali Rıza TÜMER, Hacettepe Üni. Tıp Fak. Adli Tıp AD.

Panelistler:

Prof. Dr. İsmail BİRİNCİOĞLU, Balıkesir Üni. Tıp Fak. Adli Tıp AD.

Prof. Dr. Halis DOKGÖZ, Mersin Üni. Tıp Fak. Adli Tıp AD.

Doç. Dr. Berna ŞENEL ERASLAN, İÜC-Cerrahpaşa Tıp Fak. Adli Tıp AD.

15.00-15.10 ARA

15.10-16.10 KONFERANS-2: ADLİ BELGE İNCELEMELERİNİN GELECEĞİNE İLİŞKİN YAKLAŞIMLAR

Moderatör:

Prof. Dr. Rıza YILMAZ, Kocaeli Üni. Tıp Fak. Adli Tıp AD.

Konuşmacı:

Dr. Öğr. Üyesi Dilara ÖNER, Gelişim Üniversitesi SHMYO

16.10-16.20 ARA

16.20-17.45 SÖZEL BİLDİRİ SUNUMLARI VE TARTIŞMASI

Oturum Başkanları:

Prof. Dr. Hakan KAR, Mersin Üni. Tıp Fak. Adli Tıp AD.

Dr. Öğr. Üyesi Nurcan HAMZAOĞLU, Yeni Yüzyıl Üni. Sağlık Bilimleri Ens.

16.20-16.27 SS1 İmza ve Zaman: İki Olgu Sunumu - **Gökçe ÜNAL**

16.27-16.34 SS2 Resmi ve Özel Evrakta Sahtecilik Suçunun Türk Ceza Kanunu Kapsamında Değerlendirilmesi - **Özge GÜLMEZ**

16.34-16.41 SS3 Adli Belge İncelenmesinde Olası Bir Yeni Yöntem: Plazmonik Renkler - **Kazım Hilmi OR**

16.41-16.48 SS4 Farklı Doğrultularda Aynı İmza; Bir Olgu Sunumu - **Emre Nuri İĞDE**

16.48-16.55 SS5 Yapay Sinir Ağları Analizi ile Adli El Yazısı İncelemelerinde Cinsiyet Tahmini - **Dilara ÖNER**

16.55-17.02 SS6 Belge Üzerindeki Mermi Çekirdeği Defektinden Elde Edilen DNA ile Aydınlatılan Cinayet: Olgu Sunumu - **H. Çetin KETENCİ**

17.02-17.09 SS7 İrsaliyeli Faturalarda Yapılan Sahtecilikler -**Yasin KOCA**

17.09-17.16 SS8 Engelli Sağlık Kurulu Raporu Muayene Formunda Yapılan Sahtecilik - Olgu Sunumu - **Ömer SELÇUK**

17.16-17.23 SS9 Tahrifat mı - Tashihaat mı? - **Ahmet NAZİROĞLU**

17.23-17.45 Tartışma

17.45-18.00 ARA

18.00-19.00 POSTER TARTIŞMASI

Oturum Başkanı:

Doç. Dr. Bülent ŞAM, Adli Tıp Kurumu 1. Adli Tıp İhtisas Kurulu Üyesi

3. ULUŞAL ADLİ BELGE İNCELEME KONGRESİ

05-06 Haziran 2021

6 Haziran 2021, Pazar

09.00-10.30 PANEL-3: UZMAN MÜTALAASI UYGULAMALARI

Oturum Başkanı:

Prof. Dr. Gürsel ÇETİN, İÜC-Cerrahpaşa Tıp Fak. Adli Tıp AD.

Panelistler:

Dr. Jale BAFRA, Em. Öğr. Üyesi

Prof. Dr. Erdem ÖZKARA, Dokuz Eylül Üni. Tıp Fak. Adli Tıp AD.

Uz. Dr. Mustafa UZUN, Adli Tıp Uzmanı

Prof. Dr. Nadir ARICAN, İstanbul Üni. Tıp Fak. Adli Tıp AD.

10.30-10.40 ARA

10.40-11.40 SÖZEL BİLDİRİ SUNUMLARI VE TARTIŞMASI

Oturum Başkanları:

Prof. Dr. Işıl PAKIŞ, Acıbadem Üni. Tıp Fak. Adli Tıp AD.

Dr. Öğr. Üyesi N. Esra SAKA, Tekirdağ Namık Kemal Üni. Tıp Fak. Adli Tıp AD.

10.40-10.47 SS10 Resmi Belgelerde Tahrifat İddiaları – 30 Olgu - **Yasin KOCA**

10.47-10.54 SS11 Mürekkep Püskürtmeli Yazıcı ile Yapılan Sahtecilik - Olgu Sunumu - **Ömer SELÇUK**

10.54-11.01 SS12 Adli Belge İncelemelerinde Bir Sorun: Eski Tarihli Belgeler - **Emirhan DEMİRAY**

11.01-11.08 SS13 Doğal ve Yapay Yaşlandırılmış Belgelerdeki Tükenmez ve Jel Kalem Mürekkeplerinin Yaş Tayininin Analitik Yöntemlerle Tespiti ve Adli Belge İncelemeleri Açısından Değerlendirilmesi - **Berat BAYRAKTAR**

11.08-11.15 SS14 Basit Tersimli İmza İçeren Bir Olguda Tespite Gidilmesi - **Tuğçe FINDIKOĞLU**

11.15-11.22 SS15 GSM Abonelik Sözleşmeleri Bağlamında Güvenli Dijital İmzaların İncelenmesi ve Delil Olarak Değerlendirilmesi - **Selçuk YILDIZ**

11.22-11.40 Tartışma

11.40-11.50 ARA

11.50-12.45 UZMANINDAN ANILAR

Moderatör:

Uz. Dr. Gökçe ÜNAL, İstanbul Adli Tıp Şube Müdürlüğü

Konuşmacılar:

Hüseyin ŞAHİN, Em. ATK Uzmanı

Ali ÖZTÜRK, Em. ATK Uzmanı

12.45-13.15 YEMEK ARASI

13.15-14.15 KONFERANS-3: FORENSICS HANDWRITING EXAMINATION: A MOTOR LEARNING PERSPECTIVE

Moderatör:

Prof. Dr. Çağlar ÖZDEMİR, Erciyes Üni. Tıp Fak. Adli Tıp AD.

Konuşmacı:

Prof. Angelo MARCELLI, Ph.D., Università degli Studi di Salerno, UNISA, Department of Electrical and Information Engineering and Applied Mathematics (DIEM)

14.15-14.25 ARA

14.25-16.05 PANEL-4: DÜNYADA VE ÜLKEMİZDE ADLİ BELGE İNCELEMELERİNDE FARKLILIKLAR/BENZERLİKLER

Oturum Başkanı:

Prof. Dr. Abdi ÖZASLAN, İÜC-Cerrahpaşa Tıp Fak. Adli Tıp AD.

Panelistler:

Prof. Dr. Rıza YILMAZ, Kocaeli Üni. Tıp Fak. Adli Tıp AD.

Em. J. Alb. Murat SEVİM

Prof. Dr. Nevzat ALKAN, İstanbul Üni. Tıp Fak. Adli Tıp AD.

16.05-16.15 ARA

16.15-17.15 KONFERANS-4: DREYFUSTAN DOĞAL ÇİÇEK SOĞANLARINA

Moderatör:

Prof. Dr. Gürsel ÇETİN, İÜC-Cerrahpaşa Tıp Fak. Adli Tıp AD.

Konuşmacı:

Prof. Dr. Sevil ATASOY, Üsküdar Üni. Rektör Yard.

17.15-18.00 KAPANIŞ

KONUŞMA ÖZETLERİ

UZMANINDAN ANILAR

Hüseyin ŞAHİN

Memuriyete başladığım 1972 yılında Fizik Şubesi kapalıydı. 1973 yılı başında Reisimiz Dr. Muzaffer GÜLDOĞAN tarafından, 1960-1969 yıllarında Fizik Şubesi Müdürlüğü yapmış, Bahattin KİRMAN sözleşmeli bilirkişi olarak görevlendirildi.

Bahattin KİRMAN, Hüseyin ŞAHİN, Ali ÖZTÜRK Fizik Şubesini açtık.

Hoca gözetiminde, öğleye kadar balistik dosyalarını, öğleden sonra grafoloji dosyalarını inceliyorduk. Hocamız, dosyada kanaatini oluşturunca, dosyayı incelememize bırakıyor, kanaatimizi soruyor, doğrularımızı onaylıyor, yanlışlarımızı dosya üzerinde gösteriyordu.

1975 Sonuna kadar çalışarak, teorik ve pratik bilgilerimizi geliştirdik. Her dosyanın, olayın kendine özgü olduğunu, dosyada neye, nereye bakacağımızı, gördüğümüzü nasıl ifade edeceğimizi öğrendik.

1975 Sonlarında Prof. Dr. Şemsi GÖK Reis oldu, evvelce Fizik Şubesi Müdürlüğü yapmış, Dr. Hayrettin DALOKAY Fizik Şubesi Müdürü olarak görevlendirildi,

1979 Yılında uzman olduğumuzda, Ali ÖZTÜRK ile birlikte Şube Müdürü ve sonra Daire Başkanımız Dr. Hayrettin DALOYAK yanında balistik ve grafoloji laboratuvarlarında yıllarca çalışarak, terminolojiye yeni teknikler kattık, grafolojide adli olmayı öğrendik. Hayrettin Hocamız sayesinde bilirkişilikte söz sahibi olduk.

Çalışma dönemimizde, balistik ve grafoloji laboratuvarlarında, Tıp Mezunları, Hekimler Kurumda ihtisas yaparak Adli Tıp Uzmanı olup, Adliyelerde göreve başladılar, Günümüzde illerimizde Adli Tıp Uzmanı arkadaşlarımız bilirkişi olarak adalete hizmet etmekte, katkılarımız dolayısıyla gururlanmamıza vesile olmaktadır.

Yukarıda zikrettiğim gibi her dosyadaki olay kendine özgü olmakla birlikte, önceki olaylara benzeşebilmekte, anılar tazelenmekte, her yeni olay yeni bilgi getirmekte, evvelki bilgilerle birleşerek yoğunlaşmaktadır. Bilim, tekniğin gelişimine paralel olarak sahtecilik olayları gelişim, değişim göstermekte, yeni sahtecilik teknikleri karşımıza çıkmakta, evvelki ve yeni bilgiler birleştirilerek, yeni olayların çözümüne gidilmektedir.

Son zamanlarda yeni sahtecilik tekniği kullanılmakta olup, “**pul nakli suretiyle imza sahteciliği**” ile benzeşmesi dolayısıyla yerine kaim olmak üzere “**pencere yöntemi suretiyle imza sahteciliği**” olarak adlandırmayı uygun bulduk. Takdirlerinize arz ediyoruz.

UZMANINDAN ANILAR

Ali ÖZTÜRK

Uzmanından anılar bölümünde konuşmacı Ali ÖZTÜRK olarak; öncelikle bir ADLİ TIP KURUMU mensubu olmaktan onur duyduğumu arz etmek isterim. Bu ömrümce sürececek bir vefa borcu ile bağımlılıktır. Konumuza gelince: Belge İnceleme (GRAFOLOJİ VE SAHTECİLİK) kapsamı çok geniş ve en az yarı oranında da subjektiftir. Kongre konuşmamda anlatacağım vak-a hukukçular nezdindeki anlaşılma bakımından çok çarpıcıdır. O kadar ki bizi savunacak kamu savunmanları dahi bizi çağırıp olayı dinlediklerinde bize suçlama yöneltmişlerdir. Olay ise kimsenin anlayamayacağı ve başka da örneği olmayan teknik bir bulgu ile ilgili idi ve bizim kip tarafından çözülmüştü.

FORENSICS HANDWRITING EXAMINATION: A MOTOR LEARNING PERSPECTIVE

Angelo MARCELLI

The talk discusses findings in experimental psychology, neuroscience and motor control to show that handwriting can be seen as the execution of a complex motor program, involving the proper synchronization of muscle activations, and that handwriting skill is acquired through a trial-by-error learning process, driven by physiological constraints. Based on these findings, a methodology is proposed to quantitatively evaluate the handwriting features commonly used in handwriting identification in courts. Eventually, techniques based on pattern recognition and artificial intelligence will be discussed to illustrate to which extent they can support forensics document examiners in case work.

SÖZEL BİLDİRİ SUNUMLARI LİSTESİ

3. ULUŞAL ADLİ BELGE İNCELEME KONGRESİ 05-06 Haziran 2021

5 Haziran 2021, Cumartesi

16.20-17.45 SÖZEL BİLDİRİ SUNUMLARI VE TARTIŞMASI

Oturum Başkanları:

Prof. Dr. Hakan KAR, Mersin Üni. Tıp Fak. Adli Tıp AD.

Dr. Öğr. Üyesi Nurcan HAMZAOĞLU, Yeni Yüzyıl Üni. Sağlık Bilimleri Ens.

16.20-16.27 SS1 İmza ve Zaman: İki Olgu Sunumu - **Gökçe ÜNAL**

16.27-16.34 SS2 Resmi ve Özel Evrakta Sahtecilik Suçunun Türk Ceza Kanunu Kapsamında Değerlendirilmesi - **Özge GÜLMEZ**

16.34-16.41 SS3 Adli Belge İncelenmesinde Olası Bir Yeni Yöntem: Plazmonik Renkler - **Kazım Hilmi OR**

16.41-16.48 SS4 Farklı Doğrultularda Aynı İmza; Bir Olgu Sunumu - **Emre Nuri İĞDE**

16.48-16.55 SS5 Yapay Sinir Ağları Analizi ile Adli El Yazısı İncelemelerinde Cinsiyet Tahmini - **Dilara ÖNER**

16.55-17.02 SS6 Belge Üzerindeki Mermi Çekirdeği Defektinden Elde Edilen DNA ile Aydınlatılan Cinayet: Olgu Sunumu - **H. Çetin KETENCİ**

17.02-17.09 SS7 İrsaliyeli Faturalarda Yapılan Sahtecilikler - **Yasin KOCA**

17.09-17.16 SS8 Engelli Sağlık Kurulu Raporu Muayene Formunda Yapılan Sahtecilik - Olgu Sunumu - **Ömer SELÇUK**

17.16-17.23 SS9 Tahrifat mı - Tashihat mı? - **Ahmet NAZİROĞLU**

17.23-17.45 Tartışma

6 Haziran 2021, Pazar

10.40-11.40 SÖZEL BİLDİRİ SUNUMLARI VE TARTIŞMASI

Oturum Başkanları:

Prof. Dr. Işıl PAKİŞ, Acıbadem Üni. Tıp Fak. Adli Tıp AD.

Dr. Öğr. Üyesi N. Esra SAKA, Tekirdağ Namık Kemal Üni. Tıp Fak. Adli Tıp AD.

10.40-10.47 SS10 Resmi Belgelerde Tahrifat İddiaları – 30 Olgu - **Yasin KOCA**

10.47-10.54 SS11 Mürekkep Püskürtmeli Yazıcı ile Yapılan Sahtecilik - Olgu Sunumu - **Ömer SELÇUK**

10.54-11.01 SS12 Adli Belge İncelemelerinde Bir Sorun: Eski Tarihli Belgeler - **Emirhan DEMİRAY**

11.01-11.08 SS13 Doğal ve Yapay Yaşlandırılmış Belgelerdeki Tükenmez ve Jel Kalem Mürekkeplerinin Yaş Tayininin Analitik Yöntemlerle Tespiti ve Adli Belge İncelemeleri Açısından Değerlendirilmesi - **Berat BAYRAKTAR**

11.08-11.15 SS14 Basit Tersimli İmza İçeren Bir Olguda Tespite Gidilmesi - **Tuğçe FINDIKOĞLU**

11.15-11.22 SS15 GSM Abonelik Sözleşmeleri Bağlamında Güvenli Dijital İmzaların İncelenmesi ve Delil Olarak Değerlendirilmesi - **Selçuk YILDIZ**

11.22-11.40 Tartışma

SÖZEL BİLDİRİ ÖZETLERİ

SS1

İMZA VE ZAMAN: İKİ OLGU SUNUMU

Hacer YAŞAR TEKE¹, Gökçe ÜNAL², Ali ÖZTÜRK³

¹Ordu Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ordu, Türkiye

²Adli Tıp Kurumu İstanbul Adalet Sarayı, İstanbul, Türkiye

³Adli Tıp Kurumu, İstanbul, Türkiye

Giriş ve Amaç: Bu çalışmanın amacı iki olgunun yıllar içindeki imza özelliklerindeki değişimlerin incelenmesi ve literatürle birlikte değerlendirilmesidir.

Gereç ve Yöntem: İş Mahkemesine ait 2 adet dosyadaki belge asıllarındaki imzalar grafolojik, grafometrik ve kaligrafik yöntemlerle inceleme yapılmış gerekli optik araçlardan yararlanılmıştır.

Bulgular: Her iki olgumuzda da imzada akıcılığın zamanla azalmış olması ve yazma hızındaki azalmanın ise imzada kısaltmaya neden olduğu gözlenmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Mergyl ve arkadaşları genç bireylerin yaşlı bireylere göre daha hızlı ve akıcı yazdığını bulmuşlardır. Olgularımızda da bireylerin samimi imzalarındaki on yıllık süreçlerde sunulmuş olması uzun süreli imza değişimlerinin imzanın ilk haline göre yabancılaşma süreci oluşturduğunu göstermesi açısından önemli örnekler olduğunu düşünüyoruz.

Anahtar Kelimeler: İmza, zaman, yaş

RESMİ VE ÖZEL EVRAKTA SAHTECİLİK SUÇUNUN TÜRK CEZA KANUNU KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Özge GÜLMEZ

T.C. Sağlık Bakanlığı Uşak Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Uşak, Türkiye

Giriş: Bu çalışmada Türk Ceza Kanunu kapsamında resmi ve özel evrakta sahtecilik suçlarının irdelenmesi amaçlanmaktadır.

Türk Ceza Kanunu ve Evrakta Sahtecilik Suçu: Türk Ceza Kanunu'nda iki tür evrakta sahtecilik suçu tanımlanmıştır. Bu suçlar resmi ve özel evrakta sahtecilik olmak üzere iki şekildedir.

Resmi ve Özel Evrak Arasındaki Farklar: Resmi evrak kamu görevlisi veya hukuken yetkili kabul edilen görevli tarafından yasa gereğince yerine getirdiği fonksiyona dayanılarak düzenlenen belgedir. Özel belge ise herkes tarafından düzenlenebilen daha çok kişiler arasındaki ilişkilerde kullanılan belgedir.

Resmi Evrakta Sahtecilik Suçu ve Suçun Unsurları: Türk Ceza Kanunu'nun 204., 205. ve 206. maddelerinde resmi belgede sahtecilik suçu düzenlenmiştir.

Resmi evrakta sahtecilik suçunda suçun unsurları;

- 1- Bir resmi belgeyi sahte olarak düzenlemek,
- 2- Gerçek bir resmi belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştirmek,
- 3- Sahte belgeyi kullanmaktır.

Resmi belgede sahtecilik yapan kişinin kamu görevlisi olması ve resmi belgenin kanun hükmü gereği sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli olan belge niteliğinde olması halinde ceza artırılmaktadır. Resmi belgede sahtecilik suçu kasten işlenen bir suçtur. Resmi evrakta sahtecilik suçu bir kişi aleyhine işlense dahi suçun mağduru devlet olarak kabul edilmektedir. İşlenen suç nedeniyle zarar gören gerçek kişiler mağdur değil, "suçtan zarar gören" sıfatıyla soruşturma ve kovuşturmada şikayetçi olup yargılamaya katılabilmektedir.

Özel Evrakta Sahtecilik Suçu Ve Suçun Unsurları: Özel evrakta sahtecilik suçu TCK 207. maddede düzenlenmiştir.

Özel evrakta sahtecilik suçunda suçun unsurları;

- 1- Özel bir belgenin sahte olarak düzenlenip kullanılması,
- 2- Gerçek bir özel belgenin başkalarını aldatacak şekilde değiştirilerek kullanılması,
- 3- Sahte olduğunu bilerek özel belge kullanmadır.

Özel belgede sahtecilik suçunda emre veya hamile yazılı kambiyo senedi, emtiayı (satılacak mal) temsil eden belge, hisse senedi, tahvil veya vasiyetname söz konusuysa resmi belgede sahtecilik suçu için uygulanan hükümler geçerli olur. Özel belgede sahtecilik suçunun resmi belgede sahtecilik suçundan en önemli farklarından biri, özel evrakta sahtecilik suçunda belgenin mutlaka kullanılması zorunluluğudur.

Resmi ve Özel Evrakta Sahtecilik Suçunda Zaman Aşımı ve Dava Niteliği: Resmi veya özel evrakta sahtecilik suçunda zaman aşımı süresi sekiz yıl olup, kamu davası açılmaktadır. Her iki suçta şikayete bağlı suçlar kapsamında değerlendirilmemektedir.

Tartışma ve Sonuç: Sonuç olarak; resmi veya özel evraklarda sahtecilik suçunun oluşması için, sahteciliğin, gerçeğin taklit veya tahrifinin aldatma yeteneği olması ile birlikte zarar olanak veya olasılığının bulunması ve kasten (zarar verme bilinciyle) yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Özel ve resmi evrak, evrakta sahtecilik suçu, Türk Ceza Kanunu

SS3

ADLİ BELGE İNCELENMESİNDE OLASI BİR YENİ YÖNTEM: PLAZMONİK RENKLER

Kazım Hilmi OR

Göz Hastalıkları Uzmanı, Hamburg, Almanya

Giriş-Amaç: Adli belge incelenmesinde belgenin çeşitli yöntemlerle incelenmesi gerekebilmektedir. Çeşitli optik yöntemler ile belgede var olan, ama görünür ışıktaki yeterince ya da hiç görülmeyen özelliklerin ortaya çıkarılması önemli yöntemlerdendir. Klasik olarak belgeye bir ışık kaynağında düşürülen ışık ya da mevcut ışığa filtre uygulanması yöntemleri tek ya da kombine olarak kullanılırlar. Renklerin algılanmasında diğer konvansiyonel yöntem ise pigmentlerdir. Düşen ışığa göre absorbe edilen ve yansıtılan ışığa göre renk algısı oluştururlar.

Gereç-Yöntem: Plazmonik renkler yüzey plazmon rezonansı ile ilişkilidir. Yüzey plazmon rezonansı, metallerde veya fotonik kristallerde iletim ışığı elektronlarının üzerlerine gelen ışıkla uyarılmaları ile oluşan, negatif ve pozitif geçirgenlik malzemesi arasındaki arayüzde oluşan rezonanz salınımıdır. Böylece pigment olmadan ve ayrıca ek bir ışık kaynağı gerekmeden renkler oluşturulabilir. Son on yıllarda nanoteknolojinin ve yazılım teknolojisinin gelişmesi ile endüstriyel olarak kullanılmaktadır. Adli Belge incelemesinde bu yöntemin olası kullanımı incelenmiştir.

Bulgular: Plazmonik renklerin likit kristaller ile oluşması doğada bazı hayvanların derilerinde hızlı renk değişimlerinin oluşmasını sağlayabilmektedir. Nanoteknoloji ve yazılım teknolojisi sayesinde benzer likit kristaller yapay olarak oluşturulabilmektedir. Likit kristaller ve plazmonik renk oluşumunda sadece çevre ışığı kullanıldığı için -pigmentlerde veya ışık rengi görmede gereken ek ışık kaynaklarına gerek duyulmamaktadır. Adli belge incelemesi sırasında bu özellikler önemli bir avantaj haline gelebilir. Belgenin üzerine uygulanacak nanoteknolojik likit kristal bir tabaka ya da sadece belgeye sadece yaslanacak bir likit kristal tabaka, belge yüzeyinin ve alt tabakalarının özelliklerine göre farklı ve çeşitli renklerin oluşmasını sağlayabilir, farklı belge özelliklerinin oluşturacağı renkler kristal aralıkları ile nano seviyede oynanarak elde edilebilir. Çevre ışınlarının isteğe bağlı ayarlanabilir şekilde değiştirilmesi de adli belge incelemede ayrı bir parametre olarak kullanılabilir.

Tartışma-Sonuç: Plazmonik renk oluşturmada pigment gerekmemesi, belgenin orijinalliğine hasar gelmemesini sağlamaktadır. Sadece çevre ışığı kullanılması da, adli belgeye gelebilecek olası ışınsal hasarları azaltmaktadır. Plazmonik renk teknolojisi ile belgeye gelebilecek en az hasar ile bugüne kadar elde edilemeyen belge yapı bilgilerine ulaşılabilir.

Anahtar Kelimeler: Adli belge, ışık kaynağı, likit kristal, nanoteknoloji, plazmonik renkler

SS4

FARKLI DOĞRULTULARDA AYNI İMZA; BİR OLGU SUNUMU

Emre Nuri İĞDE¹, Fatma Tuğba ERKMAN¹, Zuhâl ÖZLÜOĞLU¹, Enes POTOĞLU¹, Mehmet CAVLAK¹, Murat SEVİM², Aysun BALSEVEN ODABAŞI¹

¹Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara, Türkiye

²Fizik İncelemeler ve Kriminalistik Uzmanı, Ankara, Türkiye

Giriş-Amaç: Adli belge incelemelerinde kabul görmüş bilimsel ve analitik yöntemler kullanılarak incelemeler gerçekleştirilmektedir. Belgeler üzerinde yer alan imzalar üzerinde mukayeseli incelemeler yapılarak iddiaya konu olan ve şüphe unsuru bulunan imzanın kişinin el ürünü olup olmadığı aydınlatılmaktadır.

Olgu Sunumu: Olgumuzda kaçakçılık suçları bünyesinde tespit edilen suçta, ticari iş yeri işletme noktasında gerekli izinlerin alınmadığı ve tabelanın yer almadığı bir meskende satış yapıldığının kolluk kuvvetlerince tespit edilmesi sonrası sanığa İşyeri Arama, Sayım Tespit ve El Koyma tutanağı ile ifadesi alındıktan sonra İfade Tutanağı imzalatılmıştır. İlerleyen süreçte ilgili suça yönelik para cezasının tebliğ edildiği, tebellüğ eden şahıs söz konusu kişinin kendisi olmadığını, Türkçe tutanaktaki imzanın kendisine ait olmadığını sadece isimlerinin benzer olduğunu belirtmiştir. Tutanaklar üzerindeki imzaların aidiyeti sorulan olguda, yapılan incelemede söz konusu tutanaklar üzerindeki imza ile huzurda alınan imzalar karşılaştırılmıştır.

Tartışma-Sonuç: Kişinin yabancı uyruklu olduğu ve Latin Alfabesi harf ve çizgileri üzerine eğitim almadığı göz önüne alınarak imzalar üzerinde birden fazla yönde inceleme gerçekleştirilmiştir. İncelemeye tabii tutulan evrak üzerindeki imzalar basit tersimli ve çizgisel hareketlerden oluşmakla birlikte, sağ veya sol taraftan başlangıç ve bitiş hareketlerinin yapılmış olabileceği düşünülerek birden fazla yönde inceleme gerçekleştirildiğinde, mukayese imzaların tam tersi yönünden, önemli derecelerde uygunluk ve benzerlik taşıdığı görülmüştür. Tüm bu gerekçelerle tutanak üzerindeki imzaların atfı kabil kişinin eli ürünü olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Adli belge incelemeleri, mukayese belge, imza

SS5

YAPAY SİNİR AĞLARI ANALİZİ İLE ADLİ EL YAZISI İNCELEMELERİNDE CİNSİYET TAHMİNİ

Dilara ÖNER¹, İbrahim DEMİR², Yasin KOCA³, Tuğba ÜLKER KUZUBAŞ⁴, Ömer KURTAŞ⁴, Gürsel ÇETİN⁵

¹İstanbul Gelişim Üniversitesi SHMYO, İstanbul, Türkiye

²Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, İstanbul, Türkiye

³Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul, Türkiye

⁴Kocaeli Ün. Tıp Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

⁵UC-Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, İstanbul, Türkiye

Adli el yazısı incelemelerinde cinsiyet tahmini yıllar boyunca ilgi çekici bulunmuş ve bilim insanları tarafından araştırılmıştır. Bu amaç doğrultusunda Yükseköğretim öğrencisi ve mezunu 50 kadın ve 50 erkek katılımcıdan, Türk dilinde başta ortada ve sonda olacak şekilde “b, d, f, g, h, k, t, y, p” harflerini içeren 11 adet cümle yazdırılmak sureti ile yazı örnekleri toplanmıştır. Bu harflerin uzantıları milimetre cinsinden ölçülmüş ve kadın ile erkekler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır. Ayrıca Veri madenciliği sınıflandırma yöntemlerinden ‘Yapay Sinir Ağları’ (YSA) ile yazıyı yazan kişinin yazı karakterine göre erkek ve kadın olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

“b, d, h, k, t” harflerinde istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde erkeklerde uzantıların daha fazla olduğu belirlenmiştir. Bu harflere veri madenciliği uygulanması sonucunda YSA analizi ile bireylerin %82’si doğru sınıflandırılmıştır.

Elde edilen sonuçlar, cinsiyet tahmininde özellikle yapay sinir ağları kullanılarak geliştirilen modellemenin önemli başarı sağladığını göstermektedir. Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar literatürdeki diğer çalışmalardan daha yüksek çıkmıştır. Çalışmanın diğer çalışmalardan en büyük farkı pattern recognition yapmadan daha yüksek doğrulukta tahminde bulunabilmesidir. Daha sonra yapılacak çalışmalarda yaş, yazının yazıldığı el gibi değişkenler de modele eklenerek daha detaylı bir ayırım yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Adli el yazısı incelemeleri, cinsiyet tahmini, yapay sinir ağları

SS6

**BELGE ÜZERİNDEKİ MERMİ ÇEKİRDEĞİ DEFECTİNDEN ELDE EDİLEN DNA İLE AYDINLATILAN CİNAYET: OLGU
SUNUMU**

Uğur REYHAN, Hüseyin Çetin KETENCİ

Adli Tıp Kurumu Trabzon Grup Başkanlığı, Trabzon, Türkiye

Giriş ve Amaç: Adli belge; bir hakkın doğmasına veya bir olayın kanıtlanmasına yarayan bir anlam, bilgi veya mesaj iletecek şekilde herhangi bir sembol, şekil veya işaret içeren nesnedir. Bu belgeler çek, senet, tehdit mektubu olabileceği gibi bazen olay yerinde alelade duran bir kağıt parçası da olabilir. Bazen bu belgelerde oluşan DNA transferi bir olayın kanıtlanmasına giden yolda en güçlü ve/veya tek delil olmaktadır.

Gereç ve Yöntem: Adli Tıp Kurumu Trabzon Grup Başkanlığı'nda otopsi yapılan 36 yaşındaki erkek olgunun otopsi raporunda ve diğer adli evrakında yer alan bilgilerle olay yeri, ölü muayene ve otopsi bulguları, adli tahkikat bilgileri tartışılacaktır.

Bulgular: Kayıp ilanından 76 gün sonra ağaçlık alanda vücut bütünlüğü bozulmuş halde bulunan erkek cesedi otopsi için Trabzon Adli Tıp Grup Başkanlığına gönderilmiştir. Otopsisinde; vücudun üst yarısının çürümüş olduğu, radyolojik incelemede; ateşli silah mermi çekirdeği imajı izlenmediği görülmüştür. Bütünlüğünü koruyan alanlarda ise ateşli silah yaralanmasını düşündüren pozitif bulgu saptanmamıştır. Toksikolojik ve mikroskopik incelemelerde de ölüm nedenini açıkla nitelikte bulgu saptanamamıştır. Biyolojik incelemede; şüpheli şahsın kullandığı otomobilin ön sol kapı cebi iç kısımdaki giriş belgesinin yırtık kısmından alınan sürüntü örneğinden en az biri erkek birden fazla şahsa ait DNA profilinin karışık olarak tespit edildiği ve bu DNA profilinin maktül ile şüphelinin DNA profilini içerdiği saptanmıştır.

Şüpheliye ait otomobilin kapısında tespit edilen ve teknik incelemeyle ateşli silah mermi çekirdeği geçişine bağlı olduğu saptanan defektin bitişiğindeki koltuk cebinde bulunan, şüpheliye ait sına giriş belgesindeki yırtıktan alınan sürüntü örneğinde maktüle ait DNA'nın saptanması ve bunun, olaydaki tek tıbbi delil konumunda olması, olayın aydınlatılmasında bir adli belgede DNA incelemesinin önemini ortaya koyması ve adli tıp pratiğinde sıra dışı bir adli belge olması ilginç bulunmuştur.

Sonuç: Bu çalışmada; olay yerinde bulunan basit bir kağıt parçasının bile tek adli delil özelliği kazanarak hem ölüm nedenini hem de cinayeti işleyen kişinin kimliğini ortaya koyabilecek kadar önemli olabileceği ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Adli belge, DNA izolasyonu, cinayet, olay yeri, otopsi

SS7

İRSALİYELİ FATURALARDA YAPILAN SAHTECİLİKLER

Yasin KOCA¹, Ahmet NAZİROĞLU², Ömer SELÇUK¹

¹Adli Tıp Kurumu, İstanbul, Türkiye

²Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi, İstanbul, Türkiye

12.09.1991 tarih ve 20989 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 211 sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği’nde mükelleflerin sevk irsaliyeleri ile faturaları tek bir belgede birleştirebileceği usul hukukumuzda yerini almıştır. İrsaliyeli faturalar ile mal teslimi veya hizmet ifası yapılması vergiyi doğuran bir olaydır. Katma Değer Vergisi (KDV)’ni daha az ödemek veya ihraç ürünlerden KDV kazancı elde edebilmek için sahte veya yanıltıcı belgeler düzenlenebilmektedir.

Bu çalışmada Ocak 2019-Aralık 2020 tarihleri arasında kovuşturma aşamasında imza ve yazı incelemeleri ile ilgili olarak, bilirkişi incelemesi istenilen 55 dosyaya ait raporlar ve kaydedilmiş veriler tekrar incelenmiştir.

55 dosyanın 42 tanesinde (%76) yalnızca imza incelemesi, 45 tanesinde (%82) bir kişi yönünden inceleme yapılması istenmiştir. Dosyalardaki inceleme belgelerinin sayısına bakıldığında; 1-20 adet inceleme belgesi içeren dosya sayısının 18 adet (%33), 20-50 adet inceleme belgesi içeren dosya sayısının 25 adet (%45), >50 adet inceleme belgesi içeren dosya sayısının ise 12 adet (%22) olduğu görülmüştür. İnceleme belgesi olarak; irsaliyeli fatura veya makbuz haricinde; 10 dosyada (%18) işe başlama bildirimi, 9 dosyada (%16) tescil taleplerinin de inceleme konusu olduğu görülmüştür. 17 dosyada (%31) yalnızca bir adet karşılaştırma belgesi bulunduğu, 54 (%98) dosyada huzurda mukayese belgelerinin bulunduğu görülmüştür. 35 dosyada (%64) tüm inceleme belgelerinin asıl belge olduğu, 16 dosyada (%29) ise asıl ve fotokopi belgelerin karışık olarak bulunduğu görülmüştür.

Sonuç olarak; halk arasında “naylon fatura” olarak bilinen sahte ve yanıltıcı belgelerin yaygın olarak yargılama konusu olduğu görülmüş olup; bu çalışmada elde edilen verilerin bir arada değerlendirilmesi ve bu hususta farkındalık oluşturmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İmza incelemesi, irsaliyeli fatura, naylon fatura, sahtecilik

SS8

ENGELLİ SAĞLIK KURULU RAPORU MUAYENE FORMUNDA YAPILAN SAHTECİLİK - OLGU SUNUMU

Ömer SELÇUK¹, Yasin KOCA¹, Ahmet NAZİROĞLU²

¹Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul, Türkiye

²Kartal Dr. Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi, İstanbul, Türkiye

20/02/2019 tarihli 30692 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Erişkinler İçin Engellilik Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre engelli sağlık kurulu raporları düzenlenirken branş hekimlerince kişinin engeline ilişkin klinik bulgular, tanı kodları, radyolojik tetkikler, laboratuvar bilgileri, tanı, doku, organ ve/veya fonksiyon kaybı ile engel oranı yönetmelik ekinde yer alan muayene formuna uygun bir şekilde yazıldıktan sonra, imzalanması ve kaşelenmesi gerekir.

Bu çalışmada engelli sağlık kurulu raporlarının düzenlenmesi sırasında yapılabilecek olası sahteciliklerin önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

İncelenen olguda branş hekimlerince yapılan muayene ve tetkikler neticesinde muayene formunun ilgili kısımları doldurulduktan sonra engel oranlarının belirtildiği kısımlarda oranların arttırılması amacı güdülerek rakamlar üzerinden gitme yöntemi ile belgede tahrifat yapıldığı tespit edilmiştir.

İnceleme konusu belgenin yüzdelik engel oranlarının rakamla belirtilen kısımlarında toplam dört yerde tahrifat uygulandığı görülmüştür. 2. satırda onlar basamağındaki “2” rakamının, “3” rakamına, 5.ci satırda onlar basamağındaki “1” rakamının, “2” rakamına, 11. satırın onlar basamağındaki “2” rakamının “3” rakamına, 16. satırın onlar basamağındaki “1” rakamının “2” rakamına ve birler basamağındaki “9” rakamının “8” rakamına dönüştürüldüğü tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra rakamla belirtilen oranların yazı ile belirtilmediği de gözlenmiştir.

Ayrıca inceleme konusu belgede tespit edilen tahrifatları ilgilendiren klinik bulgular ve tanı kısımlarında belirtilen hususlar ilgili yönetmelik kapsamında incelendiğinde belirtilen oranlarda önemli tutarsızlıklar bulunduğu tespit edilmiştir. Hem belge inceleme yöntemleri hem de ilgili yönetmelik esaslarına göre belgede tahrifat yapıldığı saptanmıştır.

Bu olgu; hem tahrifat yönünden adli belge incelemesi yapılması, hem de ilgili yönetmelik esaslarının da incelenerek sonuca ulaşılmasını sağladığından; belge inceleme yapan uzmanın; farklı alanlardaki birikimlerini kullanarak sonuca ulaşabileceğini gösterdiğinden önemli bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Engellilik oranı, Sahtecilik, Tahrifat

SS9

TAHRİFAT MI - TASHİHAT MI?

Ahmet NAZİROĞLU¹, Ömer SELÇUK², Mesut DİNÇER²

¹Kartal Dr. Lutfi Kırdar Şehir Hastanesi, İstanbul, Türkiye

²Adli Tıp Kurumu, İstanbul, Türkiye

Adli belge incelemelerinde tarih ve miktar hanelerinde yapılan değişiklikler tahrifat ya da tashihat niteliğinde olabilmektedir. Yapılan değişiklik; belgeyi düzenleyen kişinin bilgisi ve onayı dahilinde yapılması durumunda tashihat düzenleyen kişinin bilgisi dahilinde olmadan sahtecilik kastı ile yapılıyorsa tahrifat niteliğinde değerlendirilmektedir. Ancak bazen yapılan düzeltmeye ilişkin onay imzası olmamasına rağmen aynı rakamın birden çok kez üst üste yazılması tashihat niteliği taşımaktadır.

Bu olguya konu dosyada inceleme konusu senedin vade tarihi aylar bölümü birer basamağında tahrifat iddiası bulunmaktadır. HS525 document dedector ile yapılan tarih bölümünün tamamen aynı renk tonu ve aynı kalibreli bir kalem ile oluşturulduğu, incelemeye konu bölümde 2 rakamının imajının altına uyan bir şekilde başkaca 2 rakamı imajına benzer bir şekil olduğu, ayrıca senette yazıyla '05 Aralık 2016' yazılı olduğu anlaşılmakla, her ne kadar vade tarihi bölümünde yapılan düzeltmeye ilişkin onay imzası bulunmamasıyla birlikte; aynı rakamın tek seferde aynı kalem ile bir fazla kez yazılmış olduğu değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak; inceleme konusu tahrifat iddiası olan belgelerde tarih ve meblağ kısımlarında yapılacak grafolojik analiz neticesinde, yapılan değişikliklerin tahrifat niteliğinde mi tashihat niteliğinde mi olduğu değerlendirmesinin her iki ihtimalin göz önünde bulundurularak incelemelerin yapılması uygun olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Belge inceleme, tahrifat, tashihat

SS10

RESMİ BELGELERDE TAHRİFAT İDDİALARI – 30 OLGU

Yasin KOCA¹, Asmar TAGHIYEVA², Sermet KOÇ³

¹Adli Tıp Kurumu, İstanbul, Türkiye

²İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Lisanüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul, Türkiye

³İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa - Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, İstanbul, Türkiye

Resmi belge incelemesinde: belgelerin tarih ve miktar hanelerinde yapılan değişikliklerle ilgili adli makamlarda soruşturulan çok sayıda dosya bulunmaktadır. Yapılan değişiklik; belgeyi düzenleyen kişinin bilgisi ve onayı dahilinde yapılması durumunda tashihat (düzeltme), düzenleyen kişinin bilgisi dahilinde olmadan sahtecilik kastı ile yapılıyorsa tahrifat (aslını bozma) niteliğinde değerlendirilmektedir. Tahrifat niteliğinde yapılan sahteciliklerde iğfal kabiliyetinin bulunup bulunmadığının da değerlendirilmesi istenmektedir.

Bu çalışmada resmi belgelerde yapılan değişiklikler, yapılan değişikliğin tahrifat niteliğinde olup olmadığı, tahrifat niteliğindeki değişikliklerin iğfal kabiliyetini haiz olup olmadığı ve aidiyeti sorulan değişikliklerde bilirkişinin izlemesi gereken yolun tartışılması amaçlanmıştır.

Savcılık ve Mahkemeler tarafından bilirkişi incelemesi istenilen ve tahrifat iddiası bulunan 30 adet dosya geriye dönük olarak incelenmiş ve kaydedilmiş veriler analiz edilerek önemli bulunan hususlar açıklanmıştır.

İncelenen 30 adet dosyada inceleme konusu belgelerin 20 tanesinin çek olduğu, 27 dosyada tarihte tahrifat olup olmadığının sorulduğu, 7 dosyada değişikliğin yanında onay niteliğinde paraf imzasının bulunduğu görülmüştür. Paraf imzalarının yazı ve imza incelemelerinde geçerli tüm grafolojik tanı yöntemleri dikkate alınarak lup, stereomikroskop, bilgisayar/scan ve HS 525 Document Dedector cihazı ile incelemesi sonucunda 5 tanesinin kişinin eli ürünü olmadığı kanaatine varılmıştır. Tahrifat niteliği olarak incelendiğinde; 17 belgede bulunan rakamların üzerinden gidilerek değiştirildiği, 23 tanesinde ise bulunan rakamlara eklemeler yapılarak tahrifat yapıldığı görülmüştür. 30 dosyanın 23 tanesinde yapılan değişikliğin tahrifat niteliğinde olduğu, 7 tanesinde ise tashihat niteliğinde değişiklikler bulunduğu, tahrifat niteliğinde olan tüm dosyaların iğfal kabiliyetine haiz olduğu şeklinde raporlanmıştır.

Sonuç olarak; belge incelemesi yapan uzmanların inceleme konusu belge üzerinde tahrifat niteliğinde olabilecek tüm değişiklikleri dikkatle incelemesi, üzerinden gitme yapılan rakamları ve eklemeler niteliği olabilecek tüm unsurları gözden geçirerek değerlendirme yapması uygun olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Belge inceleme, iğfal kabiliyeti, sahtecilik, tahrifat, tashihat

SS11

MÜREKKEP PÜSKÜRTMELİ YAZICI İLE YAPILAN SAHTECİLİK - OLGU SUNUMU

Ömer SELÇUK¹, Yasin KOCA¹, Ahmet NAZİROĞLU², Emre GÜRBÜZ³

¹Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul, Türkiye

²Kartal Dr. Lütü Kırda Şehir Hastanesi, İstanbul, Türkiye

³Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, Mardin, Türkiye

Adli belge incelemeleri kapsamında, imza incelemesi sırasında sahtecilik metodları ile üretilen imzalar için bilirkişilerden değerlendirme istenebilmektedir.

Bu çalışmada mahkeme tarafından imza incelemesi istenilen dosya kapsamında elde edilen veriler analiz edilmiş ve tamamen sahte olarak üretilen imzaların önemi açıklanmıştır.

İnceleme konusu çek üzerinde bulunan keşideci imzası adli belge incelemelerinde kullanılan cihazlar ile incelendiğinde; inceleme konusu imzada fulajın bulunmadığı görülmüştür. HS 525 Document dedector cihazıyla farklı dalga boylarında inceleme yapıldığında, imza hattı çevresinde yoğun mürekkep bulaşlarının bulunduğu tespit edilmiştir. Tersim sırasında oluşması beklenen mürekkep akış izlerinin bulunmadığı saptanmış olup, imzanın ıslak imza olmadığı kanaatine varılmıştır. İnceleme konusu imzanın, aidiyeti sorulan kişiye atfen atılmış kişinin samimi bir imzasının bir şekilde elde edildikten sonra dijital ortama aktarılması ve inceleme konusu çeke mürekkep püskürtmeli yazıcı vasıtası ile geçirilmesiyle oluşturulduğu anlaşılmıştır. Bu haliyle yapılan işlemin sahtecilik olduğu tespit edilmiştir. Ek olarak; inceleme konusu çekin kâğıt ve baskı kalitesinin düşük olduğu, çek üzerindeki matbu basılı yazı ve rakamlar ile kenar kesim özellikleri, desenlerdeki karakteristik özelliklerin ve uv görünüm özelliklerinin orijinal çeklere kıyasla farklılıklar taşıdığı da saptandığından inceleme konusu belgenin tamamen sahte olarak üretildiği de tespit edilmiştir.

Bu dosya; adli belge incelemesi yapan uzmanın, sadece imza incelemesi yönünden değerlendirmesi haricinde belgenin sahte olup olmadığı ya da inceleme konusu imzanın belgeye farklı sahtecilik metodları ile transferinin de olabileceğini gösterdiğinden, inceleme yapacak uzmanın dosyayı bir bütün olarak tüm yönleriyle değerlendirmesi gerektiğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Belge inceleme, mürekkep püskürtmeli yazıcı, sahtecilik

SS12

ADLİ BELGE İNCELEMELERİNDE BİR SORUN: ESKİ TARİHLİ BELGELER

Emirhan DEMİRAY, Burak TAŞTEKİN, Emirhan ESKİCİOĞLU, Sefa KOCA, Mehmet CAVLAK, Ali Rıza TÜMER

Hacettepe Üniversitesi Adli Tıp Anabilim Dalı, ANKARA, Türkiye

Giriş-Amaç: Adli belge incelemelerinde cevap aranan asıl soru, incelenen belgedeki yazının veya imzanın belirli bir kişinin eli ürünü olup olmadığıdır. Bu durumu değerlendirmek için en sık başvurulan yöntem ise mukayese belgelerle mevcut inceleme konusu imza ve yazıların karşılaştırılmasıdır. Kişilerin yazı karakterleri ve imzaları zaman içerisinde çeşitli nedenlerle değişebilmektedir. Bu nedenle incelenmesi istenen belgeye en yakın tarihli mukayese belgeler (senet, sözleşme, vekaletname vb.) en çok tercih edilen karşılaştırma belgeleri olmaktadır.

Özellikle eski tarihli belgeler üzerindeki yazı ve imzalar incelenirken her zaman o belgeye yakın tarihli mukayese belgelere ulaşmak mümkün olamayabilmektedir. Aradan uzun yıllar geçse de karşılaştırılan imzalar arasında tersim biçimi, işleklik derecesi, alışkanlıklar vb. yönünden yazı ve imzalar arasında benzerlikler saptanabilmekte ve bu sayede incelenen imzanın kişinin eli ürünü olduğu sonucuna varılabilmektedir.

Gereç-Yöntem: Mahkeme tarafından 10.04.1955 tarihli bir tarla satış senedi aslına atılan imzaların, kişinin eli ürünü olup olmadığı hususunda rapor düzenlenmesi istenmiştir. İnceleme konusu belge ile mukayese belgelerinden en eski tarihli ikisi arasında sırasıyla 23 ve 37 yıl bulunmaktadır. İncelemeler esnasında dikey ve yatay kuvvetli ışıklar altında, çeşitli büyütme özelliklerinde mercekler ile Forentek M900 marka ve model belge inceleme cihazı kullanılmıştır.

Bulgular: İnceleme konusu belgedeki imza ile mevcut mukayese imzaları arasında yapılan karşılaştırmada imzaların “H” tersimi şeklinde başladığı, “H” tersiminin hafif yukarı eğik konumda olduğu, özellikle ışık kaynağı altında yapılan incelemede imzanın başlangıcı ve sonundaki tersimlerin imzalardaki konumu ve büyüklüğü açısından benzer olduğu tespit edilmiş olup tersim biçimi, işleklik derecesi, alışkanlıklar, istif, eğim, doğrultu, seyir, hız ve baskı derecesi bakımından uygunluk ve benzerlikler saptandığından inceleme konusu belgede yer alan imzanın kişinin eli ürünü olduğu kanaatine varılmıştır.

Tartışma-Sonuç: Adli belge incelemelerinde imza tarihinden önce ve akit tarihine yakın tarihli imzaların karşılaştırılması esas olsa da yakın tarihli mukayese belge bulunmadığında bile, eldeki mevcut mukayese imzalar arasında uygunluk ve benzerlikler tespit edilmesi halinde imzalar birbirinden çok farklı zamanlarda atılsa da dikkatli bir incelemeyle tespiti gidilebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Adli belge, ışık kaynağı, mukayese belge, zaman

SS13

DOĞAL VE YAPAY YAŞLANDIRILMIŞ BELGELERDEKİ TÜKENMEZ VE JEL KALEM MÜREKKEPLERİNİN YAŞ TAYİNİNİN ANALİTİK YÖNTEMLERLE TESPİTİ VE ADLİ BELGE İNCELEMELERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Berat BAYRAKTAR¹, Aysun Balseven ODABAŞI², Dilek SALKIM İŞLEK³, Mukaddes GÜRLER²

¹İğdır Adli Tıp Şube Müdürlüğü, İğdır, Türkiye

²Hacettepe Tıp Fakültesi, Ankara, Türkiye

³İ.Ü.-Cerrahpaşa Adli Tıp ve Adli Bilimler Enstitüsü, İstanbul, Türkiye

Giriş-Amaç: Mürekkep yaş tayini; belge üzerindeki mürekkebin zaman içerisinde yapısında meydana gelen değişimlerin analitik yöntemlerle tespitidir. Çalışmamızda; belge üzerine tatbik edilmiş bir yazı veya imzanın yaş tayinin yapılabilmesi için mürekkebin yapısında çözücü olarak kullanılan fenoksietanolün Gaz Kromatografisi-Kütle Spektrometresi (GC-MS) ile tespitine imkan veren metot geliştirilerek, yaş eğrisi çizilmiştir.

Gereç-Yöntem: Çalışmamızda; 12 ay boyunca her ay, standart ofis kağıdına (80g/m²), aynı kişi tarafından farklı marka ve modellerde 10'ar adet mavi ve siyah tükenmez, 5'er adet mavi ve siyah jel kalem ile çizgiler çizilmiştir. Çizgi çizilen kâğıtlar iklimlendirme kabiniinde %45-55 nem ve 20-23°C'de saklanmıştır. Belgelerden 2mm'lik punch ile toplam 1 cm'lik numuneler alınarak fenoksietanol miktar tayini için GC-MS cihazı ile analiz edilmiş olup fenoksietanol miktarlarına göre konsantrasyon-zaman grafiği çizilmiştir.

Bulgular: Fenoksietanol miktarındaki azalmanın 0-1 ay arası çok hızlı olduğu; bu dönemin literatürde de bahsedilen "hızlı kuruma" evresi olduğu, 2-6 aylık belgelerde ise fenoksietanol kayıp oranının giderek azaldığı, bu dönemin ise "yavaş kuruma" evresi olduğu tespit edilmiştir. Jel kalem mürekkep içeriklerinde ise fenoksietanol tespit edilememiştir. Jel kalem mürekkeplerinin yapısı gereği daha farklı çözücüler tespit edilmiştir. Deneyin 2. aşamasında sahtecilik simülasyonu amacıyla 0. gün belgelerimiz, gün ışığını simüle eden 300 watt ampul ile 50 saat ışık, iklimlendirme kabiniinde 60°C'de 10 saat ve 95°C'de ütü ile 20 saniye ısı ile yapay yaşlandırılmıştır. Işık ile yapay yaşlandırılan belgelerin 6-9 aylık, iklimlendirme kabiniinde ısı ile yapay yaşlandırılan belgelerin 5-6 aylık, ütü ile yapay yaşlandırılan belgelerin ise 6-7 aylık doğal yaşlandırılmış belgelerdeki fenoksietanol miktarları ile uyumlu olduğu sonucuna varılmıştır.

Tartışma-Sonuç: Çalışmamızda geliştirdiğimiz metodun ve çizilen eğrinin 0-12 ay arası belgelere uygulanabileceği görülmüştür. Numune alma işlemi punch aleti yardımı ile standartlaştırılmıştır. Fenoksietanol miktarının bir belgedeki yazı ve imzaların oluşturulma zamanının kıyaslamasında kullanılabileceği, doğal ve yapay olarak yaşlandırılmış belgelerin yaş tayininin raporlanmasında kesin tarih yerine yaş eğrisi temel alınarak, zaman aralıkları ile ifade edilmesinin hata payını minimize edeceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Adli Tıp, Adli Belge İnceleme, Mürekkep yaşı, Yapay yaşlandırma, Fenoksietanol

SS14

BASİT TERSİMLİ İMZA İÇEREN BİR OLGUDA TESPİTE GİDİLMESİ

Tuğçe FINDIKOĞLU¹, M. Zeyit ALEMDAR¹, Muhammet SOYYİĞİT¹, Uğur ELDEN¹, Mehmet CAVLAK¹, Murat SEVİM², Aysun BALSEVEN ODABAŞI¹

¹Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara, Türkiye

²Ankara, Türkiye

Giriş-Amaç: Adli belge incelemelerinde, incelemeye konu olan imzanın sorulan kişi ya da kişilerin eli ürünü olup olmadığı hususunun değerlendirilmesi amacıyla, mukayese belgelerle inceleme konusu belgelerde yer alan imzalar karşılaştırılmaktadır. Ancak, inceleme konusu belgelerde yer alan imzaların karakteristik özellikler içermeyen, taklidi kolay, basit tersimli imzalar olmaları halinde, inceleme konusu belgede yer alan imzanın sorulan kişinin eli ürünü olup olmadığının bilimsel olarak tespit edilmesi çoğu zaman mümkün olmamaktadır. Bu durumun istisnası olarak, çalışmamızda sunulan olguda kişiye atfen atılı basit tersimli imza ile kişinin mukayese imzaları arasında; imzalardaki dairesel dönüş hareketlerinin yapılışı yönünden benzerlikler görüldüğünden; incelenen imzanın kişinin eli ürünü olmasının kuvvetle muhtemel olduğu kanaatine varılmıştır.

Gereç-Yöntem: Mahkeme tarafından mavi tükenmez kalemle yiyecek ambalajı kâğıdı üzerine yazılmış yazılar ve kişinin adına atfen atılan imzanın kişinin eli ürünü olup olmadığı hususunda rapor düzenlenmesi istenmiştir. Mukayese belgelerden inceleme konusu belge ile dosya içerisindeki mukayese yazı ve imzaların gramalarının tek tek özellikleri ve birbirleriyle olan ilişkileri, kâğıdın kullanımı, kişisel alışkanlıklar, istif, eğim, doğrultu, tersim biçimi, hız, işleklik ve fulaj (baskı derecesi) gibi yönlerden değerlendirilmiş ve bu incelemeler esnasında dikey ve yatay kuvvetli ışıklar altında, çeşitli büyütme özelliklerinde mercekler kullanılmıştır.

Bulgular: İnceleme konusu belge üzerinde bulunan yazılar ile mukayese yazıları arasında yapılan inceleme ve karşılaştırmada; yazıların genel şekli ve işleklik derecesi, ortak harflerin tersimi (a, k, d, b, y, m, A), yuvarlak harflerin başlama ve bitim noktası (o), harf karakterlerinin birbirine bağlanma tarzı (-er, -ek), kaligrafik ve karakteristik özellikler yönünden benzerlikler olduğu görülmüştür.

Tartışma-Sonuç: Adli belge incelemelerinde inceleme konusu imzanın "basit tersimli", karakteristik tanı unsuru ve yazı unsuru içermeyen çizgilerden ibaret oluşu, imzanın hangi kişinin eli ürünü olduğunun tespit edilmesi açısından önemli bir zorluk doğurmaktadır. Bununla birlikte, basit tersimli kategorisindeki imzalarda kesin olarak tespite gidilemeyeceğinin söylenmesinin doğru olmadığı, inceleme konusu belge ile mukayese belgelerdeki imzalar arasında alışkanlıklar, kaligrafik ve karakteristik özellikler yönünden benzerlikler saptanması halinde tespite gidilebileceği akılda tutulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Adli belge, Basit tersim, İmza inceleme

SS15

GSM ABONELİK SÖZLEŞMELERİ BAĞLAMINDA GÜVENLİ DİJİTAL İMZALARIN İNCELENMESİ VE DELİL OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

Selçuk YILDIZ

Erzurum Barosu, Erzurum, Türkiye

GSM Abonelik Sözleşmelerinin akdedilmesi sırasında tüketicilerden kimlik kartları alınmakta daha sonra bu kimlik kartları kullanılarak farklı imzalar ile başka GSM abonelik sözleşmeleri akdedilmiş gibi gösterilmektedir. Başkasının kimlik bilgileri kullanılarak açılan bu hatlar gerek her hangi bir suçta kullanılması gerekse de bu GSM hattı ile ilgili faturaların ödenmemesi noktasında GSM şirketlerini yargılayanın tarafı haline getirmektedir. Gerek tüketicilerin bu noktada yaşamış olduğu mağduriyet gerekse GSM Abonelik Şirketlerinin yargılayanın sujesi haline gelmeleri bu alanda yasal bir düzenleme yapılması zorunluluğunu beraberinde getirmiştir. 28.11.2017 tarihli 30224 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Tüketici Hakları Yönetmeliği" ile GSM şirketlerine elektronik ortamda abonelik sözleşmesi akdedebilmesine ilişkin yasal düzenlemeler getirilmiştir. İlgili yasal düzenleme sonrası GSM şirketleri güvenli dijital imza ile abonelik sözleşmeleri akdetmeye başlamışlardır. Güvenli Dijital İmza sisteminde tüketiciler Abonelik Sözleşmelerini basılı kağıtlar üzerine değil dijital ortamda kendilerine sunulmuş olan tablet ve benzeri elektronik cihazlara yine bu cihazlar için hazırlanmış olan özel kalemler ile imzalamaktadırlar. Dijital ortamda imzalanan bu sözleşmeler yine dijital ortamda saklanmakta ve ihtiyaç duyulması halinde dijital halde talep eden tarafa sunulmaktadır. Adli makamlara ve dolayısıyla bilirkişilere CD ortamında karşılaştırma yapılması için sunulmaktadır. Yerleşik Yargıtay Uygulamalarında fotokopi belge üzerinden dahi inceleme yapılamazken basılı kağıda imzalanmayan sözleşmelerin sağlıklı bir şekilde incelenip incelenemeyeceği sorunun da beraberinde getirmiştir. Zira tetkik konusu abonelik sözleşmelerinin mukayese konusu belgelerle karşılaştırılabilmesi için basılı hale getirilmesi ve bilirkişi tarafından raporunda gösterilmesi gerekmektedir. GSM şirketleri bu abonelik sözleşmelerini akdederken her ne kadar referans imza alıyor olsa da bu imzaların mukayese imzalarındaki hız, basınç ve ivme gibi bir takım parametrelere göre karşılaştırılması hiç de kolay değildir. GSM Şirketleri bu noktada imzaların dijital ortamda benzeyip benzemediğini oransal olarak hesaplayan bir takım bilgisayar programlarından faydalanılabileceğini öne sürmektedir. Bu öneri de dijital imzanın adli belge inceleme uzmanlarınca mı yoksa adli bilişim uzmanlarınca mı yapılması gerektiği ile ilgili başka bir sorunu beraberinde getirmektedir.

Güvenli dijital imza incelemesi adli bilişim uzmanlarınca değil adli belge inceleme uzmanlarınca yapılmalıdır. Güvenli dijital imza basılı hale gelirken basınç, ivme ve hız gibi unsurlarda değişiklik olabilmektedir. Adli belge uzmanınca imza mukayesesinde tam kanaat getirecek rapor sunması bu noktada zorlaşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Güvenli Dijital İmza, Gsm Abonelik Sözleşmeleri, Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Tüketici Hakları Yönetmeliği

POSTER TARTIŞMA OTURUMU LİSTESİ

3. ULUŞAL ADLİ BELGE İNCELEME KONGRESİ

05-06 Haziran 2021

5 Haziran 2021, Cumartesi

18.00-19.00 POSTER TARTIŞMASI

Oturum Başkanı:

Doç. Dr. Bülent ŞAM, Adli Tıp Kurumu 1. Adli Tıp İhtisas Kurulu Üyesi

BİLDİRİ NO	BİLDİRİ BAŞLIĞI	SUNUCU YAZAR
PS1	Adli Dilbiliminin Bilirkişilikte Kullanımı: Bir İntihalin Anatomisi	Erdem ÖZKARA
PS2	Demansif Sürecin İmzaya Etkisi ve Medikolegal Sorunlar	Elif Demet KARANFİL
PS3	Aidiyetinin Tespit Edilmesi İstenen Basit Tersimli Bir İmza: Olgu Sunumu	Çağdaş SAVAŞ
PS4	Türk Hukukunda İmza ve İmza İncelemesi	Özge GÜLMEZ
PS5	Pencere Yöntemi Sahteciliği Suretiyle Başka Amaçla Atılan İmzadan Senet Oluşturulmasının Adli Belge İnceleme Açısından Değerlendirilmesi: Olgu Sunumu	Elife KARA
PS6	Boş Kağıda Atılmış Bir İmzadan Faydalanılarak Yapılan Sahtecilik Olgusu: Fiziksel İnceleme ile Bir Belgedeki İmzanın Yazıdan Önce Mevcut Olduğunun Adli Belge İnceleme Açısından Değerlendirilmesi	Rıza YILMAZ
PS7	Kaçınma Refleksi Yöntemi ile Adli Belgede Sahteciliğin Tespiti: Olgu Sunumu	Rıza YILMAZ
PS8	Yapay Zekanın İşleyişi, Oluşturulması ve İmza Tasdikinde Kullanımı	Emirhan DEMİRAY
PS9	Adli Belge İncelemelerinde Güncel Sorunlar: Dijital Deliller ve Verilerin Muhafaza Edilmesi	Tuğçe FINDIKOĞLU
PS10	Dijital Onaylama Yöntemlerinin Adli ve Teknolojik Geleceği	Emre Nuri İĞDE
PS11	Yazı ve İmza Aidiyeti Konusunda Düzenlenen Raporlarda Olasılıklı Sonuçlara Bilirkişi ve Yargı Bakışındaki Farklılıklar	İsmail BİRİNCİOĞLU
PS12	Belge İncelemelerinde Taklit İmzalara Farklı Bir Bakış Açısı	İsmail BİRİNCİOĞLU
PS13	Üstten Kopyalama Yöntemiyle Yapılan Bir İmza Sahteciliği: Olgu Sunumu	İsmail BİRİNCİOĞLU

POSTER ÖZETLERİ

PS1

ADLİ DİLBİLİMİNİN BİLİRKİŞİLİKTE KULLANIMI: BİR İNTİHALIN ANATOMİSİ

Erdem ÖZKARA¹, Burcu İlkey KARAMAN²

¹Dokuz Eylül Üniv. Tıp Fakültesi, İzmir, Türkiye

²Dokuz Eylül Üniv. Edebiyat Fakültesi, İzmir, Türkiye

Adli bilimler çok geniş bir yelpazeden oluşmaktadır ve birçok unsur birbiriyle entegre çalışmaktadır. Bilirkişilikte sıkça sorulan sahtecilik sorusunun yanıtı için adli dilbilimi ile adli tıbbın birlikte çalışmasıyla sonuca ulaşıldığı durumlar da söz konusudur. Bu yazıda buna ait bir örnek çalışma ele alınacaktır.

Asliye Ticaret Mahkemesinde görülen bir davada hâkime sunulan Bilirkişi Heyet Raporu ile davacı vekillerinin dilekçeleri arasında büyük benzerlikler olması iddiasıyla tarafımıza ulaştırılan 1 (bir) adet Şüpheli Metin (ŞM) ile 3 (üç) adet Kıyas Metin incelemeye alınmıştır. Yapılan analizlerde adli dilbilimsel bulgular üzerinden gidilerek ŞM'nin içeriğinde özellikle intihal olgularında sorgulanan temel unsurlar araştırılmıştır. Bunun için, ŞM'nin özellikleri niceliksel ve niteliksel anlamda gözden geçirilerek sözcük, boşluksuz ve boşluklu karakter, paragraf ve satır sayımı yapılmış, ayrıca ŞM ile KM-1, KM-2 ve KM-3 arasındaki boşluklar, noktalama işaretleri, kısaltmalar, büyük/küçük harf yazımını, eşdeş ile eşanlamlı/çokadlı kullanımlar, hatalı kullanımlar ve yazım hataları, kalın ve/veya italik yazı tipi, gizli karakterler, sözcük ve/veya tümce düzeyinde karşılaştırmalar yapılmış, ŞM ile KM'ler arasında ilgili kıstaslarda anlamlı ölçüde örtüşmeler olduğu gözlemlenmiştir. ŞM'nin esas özgün değer yüzdesinin ortalama %61,40 iken, esas intihal değer yüzdesinin ortalama %38,60 olduğu tespit edilmiştir.

Elde edilen sonuçlar ŞM'nin yaklaşık yarı oranda KM'lerden oluşturulduğuna işaret etmiştir. Söz konusu oran, eşik değeri yaklaşık dört katı geçmekle birlikte ŞM'nin kümülatif özgün değerini de yarı yarıya azaltmıştır.

İncelemeye konu belgeler akademik belge olmasa da Bilirkişi Heyet Raporu'nun özgün ve tarafsız bir belge olma gerekliliği göz önünde bulundurularak, ilgili raporun söz konusu dilekçelerden, yani davacı taraf görüşlerinden, etkilendiğine işaret etmekte olup, bu tespitler uyarınca kıyaslama yapılan raporun önemli bir bölümünün dijital ortamda ve/veya kopyala yapıştır yöntemiyle oluşturulduğu görüşüne varılmıştır. Adli dilbilimi araştırmalarının sadece akademik değil, bilirkişilik alanındaki sahteciliğin aydınlatılmasında da oldukça yararlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Adli dilbilimi, intihal, yazıda sahtecilik, bilirkişilik.

PS2

DEMANSİF SÜRECİN İMZAYA ETKİSİ VE MEDİKOLEGAL SORUNLAR

Elif Demet KARANFİL, Saime Gizem TEZGEL, İsmail Özgür CAN, Erdem ÖZKARA

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, İzmir, Türkiye

Giriş-Amaç: El yazısı ve imzanın oluşturulması; bilişsel, algısal ve motor becerilerden oluşan karmaşık bir süreç olup, kişinin yaşlanması ya da eşlik eden bir takım hastalıklardan kolaylıkla etkilenmektedir. Özellikle nörodejeneratif hastalıklarda, tanıyı desteklemek için kişinin imza ve el yazısı değerlendirmelerinden yararlanıldığı bilinmekte, Alzheimer hastalığı ve demans gibi durumlarda kişilerin periyodik olarak standart el yazısı ve imza örneklerinin alınması önerilmektedir. Bu hastalıkların ileri aşamalarında; şekil (tersim) farklılıkları, eksik unsurlar veya gereksiz tekrarlar ortaya çıkabilmekte, imzanın işlevliği bozulabilmektedir.

Çalışmamızda bir olgu örneği ile demansif sürecin imzaya olan etkileri tartışılarak literatüre katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Tarafımıza yönlendirilen bir senet üzerinde atılı imzanın; 88 yaşında, bilinen demans hastalığı nedeniyle vasi atanmış olgunun eli ürünü olup olmadığı konusunda değerlendirme yapılması istenmiştir. Senet üzerindeki imza ve kişiye ait çeşitli zamanlarda atılmış mukayese imzalar Anabilim Dalımız Belge İnceleme Laboratuvarında grafometrik yöntemlerle, optik cihazlarla, UV ışık kaynağı ve Leica DFC450 C cihazı yardımıyla incelenmiştir.

Bulgular: Olguya ait mukayese imzalar incelendiğinde imzalarda kronolojik olarak birtakım farklılıklar olduğu dikkat çekmiştir. Kişiye ait tıbbi kayıtlar da göz önünde bulundurularak kişinin senedin tanzim tarihine yakın dönemde atılmış samimi imzaları değerlendirmeye alınmış, tersim şeklinin ve ana öğelerin korunduğu, ancak akıcılığının azalıp duraksamalar ve titremeler içerdiği görülmüştür.

Tartışma ve Sonuç: Kişinin zaman içerisinde attığı imzalardaki bu değişim tıbbi belgelerinde belirtilen demansif süreç, kullanılan ilaçlar, ileri yaş nedeniyle motor koordinasyonun bozulması ile açıklanabilir. Çalışmamız ile; literatür eşliğinde imzada demansif sürece bağlı değişimler ve medikolegal değerlendirmede dikkat edilmesi gereken noktalar tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Demans, imza inceleme, medikolegal değerlendirme

PS3

AİDİYETİNİN TESPİT EDİLMESİ İSTENEN BASİT TERSİMLİ BİR İMZA: OLGU SUNUMU

Çağdaş SAVAS, Nazlıcan ARAS, Erdem ÖZKARA

Dokuz Eylül Üniversitesi Adli Tıp Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye

Giriş ve Amaç: İmza altına yazıldığı metnin onandığına ya da benimsendiğine işaret sayılan, atan kişiyi kesin bir şekilde belirleyen ve kişiye ait el yazısı yanında her çeşit işarete verilen isim olarak tanımlanmaktadır. 2525 sayılı Soyadı Kanununun 2. maddesinde “Söyleyişte, yazışta, imzada öz ad önde, soyadı sonda kullanılır” hükmü ile imzada ad ve soyadın kullanılması gerektiği belirtilmiştir. Bu çalışmamızda amacımız günlük hayatta kişileri borç ve yükümlülük altına sokabilecek “imza” prosedürünün önemi ve imzanın ne şekilde ve nelere dikkat ederek kullanılması gerektiğini vurgulamaktır.

Olgu: İcra Hukuk Mahkemesinde görülmekte olan bir davada, itiraz üzerine mahkemece davaya konu senet aslındaki imzaların davacı borçluya aidiyet yönünden incelenmesi istenmiştir. Senetteki davalı borçlu adına atfili imzalar grafometrik yöntemler, optik cihazlar ve Leica DFC450 C cihazı yardımıyla incelendiğinde; imzaların yalnızca “M” harfinden oluşan çok basit tersimli ve orta işleklik derecesinde olduğu, boyut, eğim derecesi ve tersimdeki ana öge alt morfolojileri yönünden ufak farklılıklar içerdiği görülmüştür. Söz konusu senetteki imzaların zengin kaligrafik ve karakteristik göstermeyen çok basit tersimli imzalar olması ve bu konuda yoğunlaşan kişilerce bakarak serbest taklit yöntemiyle çok kolaylıkla taklit edilebilmesi nedeniyle; daha ileri değerlendirme yapılamamış ve borçlunun eli ürünü olup olmadığı tespit edilememiştir.

Tartışma ve Sonuç: İmza konusunda, yasalarımızda imzanın ne şekilde atılacağı hususunda birtakım belirleyici hükümler bulunsa da, ne şekilde atılamayacağına dair hükümler yoktur. Ancak imzanın kişiye getirdiği yükümlülükler dikkate alındığında ideal bir imzanın kişinin adı ve soyadını içermesi, kendi el yazısı ile ve her zaman aynı şekilde atılması ve güvenlik açısından belirleyici birçok unsur içeren zengin tersimli olması gerektiği görüşündeyiz.

Anahtar Kelimeler: Basit tersim, serbest taklit, imza, belge inceleme

PS4

TÜRK HUKUKUNDA İMZA VE İMZA İNCELEMESİ

Özge GÜLMEZ

T.C. Sağlık Bakanlığı Uşak Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Uşak, Türkiye

Giriş: Hukuki olarak imzanın tanımı yazılı olan metni dolduran kişi tarafından bilinip kabul edilmesi, onaylanması sonuçlarını doğuran ve sahibini alacak, borç ya da taahhüt altına sokan ayırt edici bir işarettir. Bu yazıda Türk Hukuku'nda imza ile ilgili kanun maddelerinin derlemesinin sunulması amaçlanmıştır.

Hukukta İmzanın Yeri ve Önemi: İmza hukuki alanda önemli bir yeri olup, kişilerin kimliğini belirleyici bir unsurdur. İmza kişiye özeldir ve bir belgeyi onaylama iradesini gösterir

Türk Hukukunda İmzayla İlgili Kanunlar

a-) 2525 sayılı Soyadı Kanunu'nun 2. maddesinde; söyleyişte, yazışta, imzada öz ad önde, soyadı sonra kullanılır" hükmüyle imzada ad ve soyadın kullanılması gerektiği belirtilmiştir.

b-) 18 sayılı Borçlar Kanunu'nun 14/1. maddesinde; "imza, üzerine borç alan kimsenin el yazısı olmak lazımdır" şeklinde bir ifade yer almaktadır ve bu hükümde imza atanı borç altına sokacak imzanın el yazısıyla atılmasının gerektiğinden bahsedilmiştir.

c-) 6762 sayılı Ticaret Kanunu'nun 668. maddesinde; de Borçlar Kanun'una benzer olarak; "Police üzerindeki beyanların el yazısı ile imza edilmesi lazımdır." ifadesi yer almaktadır.

d-) 12 sayılı Noterlik Kanunu'nda; imzanın ne şekilde atılacağı hususunda herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Yalnızca 75. maddesinde imza atamayan, okuma yazma bilmeyen kişilerde parmak basma ve mühür yönteminin kullanılabileceği belirtilmektedir.

e-) Tüm bu maddelerin dışında 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 209. Maddesinde; "açığa imzanın kötüye kullanılması" hükmü ile bir kimsenin imzası ile hukuka aykırı olarak menfaat elde etmesi yasaklanmıştır.

Tartışma ve Sonuç: İmza konusunda, yasalarımızda imzanın ne şekilde atılacağı hususunda birtakım belirleyici hükümler bulunmaktadır ancak ne şekilde atılamayacağına dair kesin kriterler yer almamaktadır.

İmzayla yapılan sahtecilik suçlarının önlenmesi, suç oluşmuşsa olaydan zarar gören mağdurun kayıplarının adaletli olarak giderilmesi için Türk Hukuku'nda kişinin iradesini temsil eden imza atmayla ilgili kuralları belirten yeni kanunlara ihtiyaç vardır,

Sonuç olarak; imzan kişinin ad ve soyadını içermeli, kişinin el yazısıyla atılmalı, imzanın her zaman aynı şekilde olmasına dikkat edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: İmza, hukuk, el yazısı

PS5

**PENCERE YÖNTEMİ SAHTECİLİĞİ SURETİYLE BAŞKA AMAÇLA ATILAN İMZADAN SENET OLUŞTURULMASININ
ADLİ BELGE İNCELEME AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ: OLGU SUNUMU**

Elife KARA¹, Hüseyin ŞAHİN¹, Kirman YOLCU¹, Ali ÖZTÜRK¹, Bekir KARAMAN², Rıza YILMAZ³

¹Adli Belge İnceleme ve Sahtecilik Uzmanı, İstanbul, Türkiye

²Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aydın, Türkiye

³Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

Belge üzerindeki metnin bir kelime, harf, rakam veya bir kaç kelimesini hatta satırını ortadan kaldırarak veya ekleyerek belgenin amaç dışı kullanılmasını sağlayan tüm işlemlere sahtecilik denir. Türk Ceza Kanunu'nun 204-2012. maddelerinde ise sahtecilik yapanlara verilecek cezalar düzenlenmiştir. Kanunlarda suç olarak tanımlanmış ise de uygulamada başka amaçla atılmış imzadan faydalanılarak üst tarafı doldurularak yeni bir belge oluşturulması sık görülür iken son zamanlarda kargo şirketlerinin uyguladığı şekilde bir teslimat yapılırken kişinin teslimatı aldığına dair imza alınmıştır. Ancak teslimat evrakında pencere şeklinde bir alan açılıp altındaki başka bir belgeye imza atılmış ve daha sonra veya belki de ilk başta alttaki bu belge senet şeklinde yürürlüğe konulmuştur.

İlgili mahkeme dosyayı bilirkişi heyetine vererek senette bir sahtecilik olup olmadığını ve imzanın borçlu kişiye ait olup olmadığını sormuştur. Bilirkişi heyeti senetteki imzanın kişinin imzasının tamamını içermeyen ve doğal olmayacak şekilde sonlanma özellikleri olan ancak kişiye ait olan imza olduğunu saptamıştır. Ancak bu imzanın senedi onaylar mahiyette bir imza olmadığını çünkü senette borçlunun isim-soyadı yazısı ve imzayı üç kenardan çerçeveler biçimde, kolaj tabakasının sıyrılmış olduğu, kağıt lifleri deforme şekilde, yapıştırıcı bakiyeleri mevcut olduğu cihetle bu belgede başka amaçla atılan imzadan faydalanılarak pencere yöntemi sahteciliği yapıldığını bildirmiştir.

Sonuç olarak gerçek imzadan faydalanılarak sahtecilik yapılabilmesi nedeniyle sadece imzanın aidiyetinin değil inceleme konusu belgede olgumuzdaki gibi pencere yöntemi ile sahtecilik veya başka bir sahtecilik türü olup olmadığının da değerlendirilmesi uygun olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Adli Belge, Bilirkişi, Pencere Yöntemi ile Sahtecilik

PS6

**BOŞ KAĞIDA ATILMIŞ BİR İMZADAN FAYDALANILARAK YAPILAN SAHTECİLİK OLGUSU: FİZİKSEL İNCELEME İLE
BİR BELGEDEKİ İMZANIN YAZIDAN ÖNCE MEVCUT OLDUĞUNUN ADLİ BELGE İNCELEME AÇISINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Rıza YILMAZ¹, Bekir KARAMAN², İsmail BİRİNCİOĞLU³

¹Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

²Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aydın, Türkiye

³Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi, Balıkesir, Türkiye

Adli belge incelemede boş bir kağıda atılmış imzadan faydalanılarak yapılan sahtecilik, çoğunlukla senet oluşturularak yapılırken nadiren de bir iş akti olarak da yapılabilmektedir. İmza ile yazı arasında zaman farkının olup olmadığı dolayısıyla buna bağlı bir sahtecilik olup olmadığı sorulan bir olguda fiziksel inceleme ile fulaj, bası izi kalıntıları, printer püskürtme özellikleri gibi bulgularla boş kağıda atılmış bir imzadan faydalanılarak yapılan sahteciliğin sunulması amaçlanmıştır.

İnceleme konusu belgedeki imzanın “..ZMİRLİ” soy isimli (kişinin adı yazılmamış olup soy adının tümünü kapsamayacak şekilde ancak yine de bir kısmının üzerinde imzanın varlığı mevcuttur) şahsın ıslak imzası olduğu ancak inceleme konusu belgede imza üzerinde siyah toner artıkları bulunduğu, yazı ve imzanın birbirini üzerine denk gelen yerlerde printer izlerinin imza üzerindeki gramlarında dağılmalar ve harflerin baskı şekillerinde oluşan arazlar nedeniyle imzanın yazıdan önce oluşturulduğu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak adli belge inceleme uzmanları boş kağıda atılı bir imzalı belgenin ele geçirilebileceğini hatırlayarak belgeyi sadece imza açısından incelememeli olgunun durumuna uygun olarak belgeyi tümünden değerlendirip eğer varsa olgumuzdaki gibi sahtecilikleri ortaya çıkarabilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Adli belge, sahtecilik, ıslak imza, printer izleri

PS7

KAÇINMA REFLEKSİ YÖNTEMİ İLE ADLİ BELGEDE SAHTECİLİĞİN TESPİTİ: OLGU SUNUMU

İsmail BİRİNCİOĞLU¹, Bekir KARAMAN², Rıza YILMAZ³

¹Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi, Balıkesir, Türkiye

²Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aydın, Türkiye

³Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

Bir belgeden sahtecilik üretmek isteyen kişi çoğu zaman istediği gibi olmasa da elinde bulunan orijinal bir belgeyi işine yarayabilecek sahte bir belgeye dönüştürebilmektedir. Sınırlı alanın olduğu böyle bir belgede eklenecek yazı, imza vb. şeyler normal boş sayfaya yazılmış gibi olmayacaktır. Eklenen metin ya da imzaların eskileri çiğnememesi için satır araları küçültülür, boş alanlar doldurulur ve yazı küçültülerek eski ve yeninin kesişimi kaçınma refleksi sayesinde önlenir. Böylece bir şekilde ele geçirilen imzaya zarar verilmeden istenilen yeni bir belge yaratılır.

Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen bir soruşturmada davacı HK ifadesinde verdikleri bir hizmet karşılığında SD'in 6000 USD bedelli bir senet düzenleyerek kendisine verdiğini belirtmiştir. SK ise ifadesinde böyle bir hizmeti almadığını ve HK'ya herhangi bir borcu karşılığında senet düzenlemediğini dolayısıyla senet üzerindeki imzanın kendisine ait olmadığını ifade etmektedir. Bu nedenle kendisine karşı açılan icra davasına itiraz ederek suç duyurusunda bulunmuştur. Bilirkişi incelemesi raporuna göre; "imzanın mutad uygulamaların aksine metnin altında yer almayışı, belgenin gayri muntazam yırtık tarzında kesilmesi, belgedeki yazıların imzaya yakın olan satır kısımlarında imza hatlarını çiğnememek üzere, imzanın başlangıç bölümünün makroskopik tersimiyle uyumlu olarak sonlandırılmış olması (kaçınma arazi) birlikte değerlendirildiğinde, söz konusu belgedeki yazıları tasdik mahiyetinde atılmış bir imza olmadığı" kanaatine varıldığı bildirmiştir.

Bu kaçınma refleksi olgusunda olduğu gibi adli belge incelemeciliğinde olgulara bütüncül yaklaşımın önemini gösteren bir çalışmadır. Farklı bir amaçla ve farklı bir belgeye atılan imza, o belgeden kesilerek çıkartılıp boş alanları borçlu olduğunu bildiren yazı ile doldurularak farklı bir belgeye dönüştürülen olgularda sadece imza incelemesi yapılırsa imzanın o kişinin olduğu belirtilip sahtecilik gözden kaçırılacaktı oysaki bu olguda da görüldüğü üzere adli belge incelemeciliğinin sadece bir imzayı diğerine bakarak şekilsel olarak değerlendirmek olmadığı olayın arka planında farklı amaçların olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kaçınma refleksi, sahtecilik, imza, yazı, adli belge

PS8

YAPAY ZEKANIN İŞLEYİŞİ, OLUŞTURULMASI VE İMZA TASDİKİNDE KULLANIMI

Emirhan ESKİCİOĞLU, Emirhan DEMİRAY, Burak TAŞTEKİN, Sefa KOCA, Aysun Balseven ODABAŞI, Ali Rıza TÜMER

Hacettepe Üniversitesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

Giriş-Amaç: Hayatın günden güne dijitalleşmesiyle birlikte elektronik ortamda yürütülen işlemlerde kimlik doğrulama ve imza tasdiki gibi önemli prosedürleri gerçekleştiren yazılımlar, hem kullanıcı hem de hizmet sağlayıcı açısından büyük kullanım kolaylığı sağlarken ayrıca daha güvenilir ve daha az hatalı işlemler için de ortam hazırlamaktadır.

Hazır paket programlar her ne kadar bilişimciler ve yazılımcılar tarafından geliştirilip piyasaya sunulsa da arka planda nasıl bir algoritmanın işlediğini, nasıl bir teknolojinin kullanıldığını bilmek farklı ve yeni yöntemler açısından ufuk açabileceği gibi, bu programların adli belge incelemecinin kendi ihtiyacına göre nasıl optimize ve revize edilebileceği konusunda da yol gösterici olacaktır.

Gereç-Yöntem: Bankalar, güvenlik birimleri, cep telefonları vb. ortamlarda imza doğrulama amacıyla kullanılan makine öğrenmesi, nöral ağlar gibi yapay zeka programlamaları, verileri işleyerek kendi kendini geliştiren programlar ve bu programların güncel kullanım alanları ile gelecekteki potansiyel kullanım alanları konusunda veri elde etmek amacıyla geniş akademik kitlelerce kullanılan ResearchGate ve IEEE Xplore veritabanlarında “artificial intelligence” ve “signature identification” anahtar kelimeleri “ve” (AND) mantık operatörü kullanılarak aratılmış, erişime açık yayınlar incelenmiştir.

Bulgular: Yayınlar incelenerek yapay zekanın imza doğrulama işlemi amacıyla kurgulanması aşamasında tasarlanan, kullanılan ve önerilen basamaklar tespit edilip standart bir algoritma ve olası araştırma konuları önerilmiştir.

Tartışma-Sonuç: Yapay zeka, yazılım geliştirici tarafından belli görevleri yapmak ve sorunları çözmek için tasarlanan, insanın düşünme biçimini taklit etmeye çalışarak programlama dilleri aracılığı ile yazılı algoritma haline dönüştürüp bilgisayar ortamına aktarmayı hedefleyen ve kullanım hedefine göre farklı programlama mimarileri ile inşa edilen yazılımları ifade etmektedir.

Adli belge incelemecileri imza tasdikine yönelik çok çeşitli hazır paket programlar kullanmaktadır. Bu programların kurgulanma ve oluşturulma mantığının öğrenilmesi, gelecekte yeni yöntemlerin üretilmesi ve geliştirilmesi açısından yol gösterici olabilecektir.

Anahtar Kelimeler: İmza tasdiki, kimlik doğrulama, makine öğrenmesi, yapay zeka

PS9

ADLİ BELGE İNCELEMELERİNDE GÜNCEL SORUNLAR: DİJİTAL DELİLLER VE VERİLERİN MUHAFAZA EDİLMESİ

Tuğçe FINDIKOĞLU, M. Zeyit ALEMDAR, Muhammet SOYYİĞİT, Uğur ELDEN, Ramazan AKÇAN, Aysun BALSEVEN ODABAŞI

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara, Türkiye

Modern toplumda, gelişen teknoloji ile birlikte elektronik cihazlar hayatımızda giderek daha fazla yer tutmaktadır. Bilgisayarlar, akıllı telefonlar, harici depolama aygıtları vb. cihazlar çoğu insanın günlük yaşamının bir parçası haline gelmiştir. Bu durum, adli önemi haiz olabilecek belgelerin de önemli bir kısmının dijital ortama aktarılmasını zorunlu kılmıştır. Bu nedenle, Adli Belge İnceleme alanında karşılaşılabilecek olgular günümüzde yalnızca kalem ve mürekkebin bir yüzeyde bıraktığı izlerin karşılaştırılmasından ibaret olmayıp, Adli Bilişim alanında çalışan uzmanlarla iş birliği yapılmasını giderek zorunlu hale getirecektir.

Adli bilişim, elektronik ortamlarda muhafaza edilen veya bu ortamlarca iletilen her türlü verinin (ses, görüntü, metin vb.) adli makamlarca dijital delil niteliği taşıyacak şekilde tanımlanması, elde edilmesi, saklanması, incelenmesi ve adli mercilere sunulması sürecini kapsayan çalışmaların bütünüdür.

Dijital delil, bir elektronik cihazda saklanan, alınan veya iletilen, bir soruşturma için değerli bilgi ve verilerdir. Bu deliller, tıpkı parmak izleri veya DNA kalıntıları gibi örtüktür, yani dışarıdan bakıldığında direkt gözle görülmez; elektronik cihazların toplanıp incelenmesi ile elde edilebilir. Kolayca değiştirilebilir, zarar görebilir veya yok edilebilir. Zamana duyarlı olabilir.

Potansiyel kanıt olarak kullanılabilecek dijital delillerin özelliklerini kaybetmeden incelenebilmelerine olanak sağlamak için, öncelikle olay yerinde tanınmaları, uygun ekipman yardımıyla muhafaza altına alınmaları ve incelemeyi gerçekleştirecek Adli Bilişim uzmanlarına ulaştırılmaları gerekmektedir.

Çalışmamızda, bir olay yerinde dijital delillerle karşılaşıldığı durumlarda, bu delillerin veri kaybı olmaksızın Adli Belge İncelemesini gerçekleştirecek olan uzmanlara ulaştırılması için dikkat edilmesi gereken hususlar ve alınması gereken önlemler vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Adli belge, Dijitalizasyon, Dijital deliller, Adli bilişim

PS10

DİJİTAL ONAYLAMA YÖNTEMLERİNİN ADLİ VE TEKNOLOJİK GELECEĞİ

Enes POTOĞLU, Zuhale ÖZLÜOĞLU, Fatma Tuğba ERKMAN, **Emre Nuri İĞDE**, Ramazan AKÇAN, Ali Rıza TÜMER

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara, Türkiye

Giriş: Her tanım gibi adli belge tanımı da günümüzde yaşanan gelişmeler bağlamında genişlemek ve güncellenmek zorundadır. Fiziksel materyallerin yanında dijital olarak oluşturulan yazı ve anlaşmalar; beraberinde dijital olarak onaylanma zorunluluğunu getirmektedir. Dijital anlaşmalar zaman ve mekan kavramlarının ortadan kalkmasına yardımcı olmasıyla beraber yeni adli değerlendirme konuları için de açık bir kapı bırakmaktadır.

Amaç: Dijital onay için en yaygın olarak kullanılan yöntemlerden biri dijital imzalama yöntemidir. Bu başlık farklı metotları barındırmaktadır. Parola yardımıyla onaylanan sertifikasyon işlemleri olduğu gibi, kağıt veya bir elektronik yüzey üzerinde atılmış bir imzanın dijital ortama aktarılması ve gerekli sertifikasyonun yapılmasıyla sağlanan imzalama işlemleri de bulunmaktadır. Dijital imzalar adli olarak değerlendirilirken ıslak imza metodundan farklı olarak geleneksel adli belge inceleme yöntemlerinin çoğunluğundan ayrılan bir inceleme metodu uygulanmalı ve ayrı bir başlık olarak değerlendirilmelidir.

Gereç ve Yöntem: Dijital imza ve ıslak imzanın karşılaştırıldığı derlemeler incelendiğinde; ıslak imza yöntemini eşsiz yapan çok sayıda özellik bulunmaktadır. İmzaya ait hız, kapladığı alan, duraksamalar, hareket sayısı, mürekkep özellikleri ve baskı derecesi gibi özellikler ıslak imzaların adli değerlendirilmesinde önemli bir yere sahiptir. Parola yardımıyla kullanılan dijital imzalar güvenli bir yöntem olarak değerlendirilebileceği gibi parolanın gizliliğini sağlamak en önemli unsurdur. Fakat yüze aktarılıp dijitalleştirilen ve kişinin el ürünü olan dijital imzalar bu özelliklerin bir kısmına sahip olmadığı gibi, kullanılan teknolojik aletlerin de niteliklerinden kolaylıkla etkilenebilir. Bu durum dijital imzaların adli olarak değerlendirmesini zorlaştırır. Aynı zamanda kullanılan uygulama ve donanımların da belli standartlar çerçevesine oturmasını gerektirmektedir.

Tartışma ve Sonuç: Dijital imzalama yöntemleri, ulaşılabilirliği sayesinde hızla yaygınlaşmaktadır. Ancak bununla beraber ciddi güvenlik sorunlarına neden olmakta ve adli incelemeleri için değişik bir alan oluşturmaktadır. Güvenlik açığı olarak görünen özellikleri, kullanılan uygulama ve donanımların standart hale getirilmesiyle dijital imzaların en güvenli yöntemlerden olabileceği düşünülmektedir. Kullanılan materyalin ıslak imzaya ait eşsiz özellikleri anında değerlendirdiği ve sınıflandırdığı; kullanıcıyı bu özellikleriyle eşleştirdiği ve koruduğu bir düzenlemede klasik imza metotlarının bir adım önüne geçebileceği öngörülebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Adli belge incelemesi, elektronik anlaşma, dijital imza, dijital belge güvenliği

PS11

**YAZI VE İMZA AİDİYETİ KONUSUNDA DÜZENLENEN RAPORLARDA OLASILIKLI SONUÇLARA BİLİRKİŞİ VE YARGI
BAKİŞİNDAKİ FARKLILIKLAR**

İsmail BİRİNCİOĞLU

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fak, Balıkesir, Türkiye

Yazı-imza-sahtecilik konuları adli makamları fazlaca meşgul eden konulardır. Bu hususta ülkemizde formel eğitim almış deneyimli uzmanın azlığı, olguların fazlalığı ve laboratuvar kalite ve kantitelerinde yaşanan sıkıntılar ise olayın boyutlarını çok daha vahim hale dönüştürmektedir.

Belge incelemelerinde yapılan işi ölçecek bir terazi yoktur. Adli merciler önlerine gelen raporlara göre hareket etmektedirler. Sonuçta ortada bir olgu ile ilgili çok sayıda rapor bulunmakta bunların bir kısmı bir şey söylemekte diğer bir kısmı ise belki de tamamen aksi bir şey söylemektedir. Yargı mensupları kesinlik ifade eden bir rapor alana kadar çok sayıda farklı bilirkişiye (Kurum yada kişi) başvuru yapabilmektedir.

Yargıtay kararlarında olasılıklı sonuç içeren adli belge inceleme raporlarına yargı ve üst yargı üyeleri şöyle yaklaşılmaktaydı: Örneğin bir imza aidiyeti için düzenlenen bilirkişi raporu sonuç kısmında; “imzanın HT’nin eli ürünü olduğunun kabulü gerektiği”, “imzanın kuvvetle muhtemel HT’nin eli ürünü olduğu”, “imzanın HT’nin eli ürünü olması olasılığının bulunduğu” v.s gibi sonuç cümleleri “şüpheler sanıktan yana kullanılır” ilkesinden hareketle “imzanın HT’nin eli ürünü olmadığı” olarak yargı kararlarına yansıtılıyordu. Yani aslında uzman imzanın sorulan kişiye ait olduğunu söylemeye çalışırken yargı üyeleri tarafından bu rapor imzanın sorulan kişiye ait olmayabileceği olasılığını da içerdiğinden imzanın sorulan kişiye ait olmadığı olarak algılanıyordu.

Bilirkişilerin olasılıklı sonuç vermesine yol açan durumlar aslında belgenin suret olması, yeterince veri olmaması, okunur olmaması v.s. gibi nedenler idi. Yani bilirkişi olarak olasılıklı verilen sonuçlarda aslında bu imza başkasına da ait olabilir diye düşünülerek verilmiş sonuçlar değildi. Hatta tam tersine eksik verilere rağmen bu imza o kişiye aittir şeklinde düşünülerek yazılmış sonuçlardı.

Sonuç itibarıyla adli belge incelemelerinde bir raporun sadece kaliteli ve donanımlı olması yetmiyordu aynı zamanda doğru algılanması da önemliydi. Bilirkişiler raporlarını hazırlarken elbette bilimsellikten ödün vermemeli bunun yanında doğru algılanması için de sonuç cümlelerine çok dikkat etmeleri gerektiği hususuna vurgu yapılmaya çalışıldı.

Anahtar Kelimeler: Adli belge incelemesi, sahtecilik, imza, Yargıtay kararı

PS12

BELGE İNCELEMELERİNDE TAKLİT İMZALARA FARKLI BİR BAKIŞ AÇISI

İsmail BİRİNCİOĞLU, Muhammet ŞAHİN, Yılmaz Onur YÜCESAN, Emre BÜLBÜL, Muhammet CAN

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi, Balıkesir, Türkiye

Adli Belge İncelemelerinde imza sahtecilikleri önemli bir yer işgal etmektedir. Belgelerde her fazladan veri bilirkişinin eline sonuca götürecek önemli bir done vermektedir. Bunlardan bir tanesi de incelenmesi istenen belgede sorulan imzanın birden fazla olmasıdır.

Olgu: 12.05.2000 Tanzim ve 10.04.2001 vade tarihli on milyar lira miktarlı bir senettir. Senedin ön bölüm sağ alt tarafında “İ.D” adına atfen atılı iki adet imza bulunmaktadır.

Sorulan iki imza karşılaştırma imzalarına bakılmaksızın kendi arasında öncelikle değerlendirmeye alınmıştır. Başlangıçta çok önemli iki husus dikkati çekmektedir: Birincisi imzaların durağan, yavaş olmaları, baştan sona aynı derinlikte fulaj içermeleri ve titreklik ile kalem kaldırma arazlarını içermeleri. İkinci ve belki de daha önemlisi ise imzaların neredeyse üst üste çıkışacak derecede benzer olmalarıydı. Yani her hareket, grama neredeyse aynı yerde aynı şekilde aynı büyüklükte yapılmıştı. İmzalar tetabuk etmiyordu ama tetabuk derecesinde benzerlikler içeriyordu. Bunun anlamı şuydu: Üzerinde sahtecilik iddiası bulunan bu iki imza bir imzadan model alınarak ve bakarak taklit yöntemiyle tıpatıp aynı şekilde oluşturulmaya çalışılmıştı.

Kişiler binlerce kez imza atsalar hiçbiri üst üste çıkışmaz. Hatta bazı kişilerin imzalarında ciddi sayıda ve derecede küçük farklılıklar ortaya konulabilir. Bu durum kişilerin varyasyonu olarak açıklanabilir. Bazen öyle ki kişilerin yazılarında bazı harfleri iki değişik şekilde yaptıklarına bile rastlanmaktadır. O nedenle incelemeciler inceleme öncesi kişilerin varyasyonlarını çok iyi araştırmalıdır. Farklı gibi düşünülen bazı hususlar kişilerin varyasyon sınırları içinde kalabilmektedir.

Olgumuzda; bakarak taklit yöntemi ile sahtecilik yapılmış imzalarda ortaya çıkan bulgulardan çok dikkat edilmeyen bir hususa dikkat çekilmeye çalışılmıştır. Karşılaştırma belgesi sınırlı sayıda olsa ya da hiç olmasa bile sorulan imzaların bize sundukları tanı unsurları olabileceği unutulmamalıdır.

Anahtar Kelimeler: İmza, bakarak taklit, sahtecilik

PS13

ÜSTTEN KOPYALAMA YÖNTEMİYLE YAPILAN BİR İMZA SAHTECİLİĞİ: OLGU SUNUMU

İsmail BİRİNCİOĞLU, Naim Anıl ALTINÖZ, Erdem KISAKOL, Muhammet CAN

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi, Balıkesir, Türkiye

İmza beynimizin önceden alınan eğitim ve deneyimler sonucu ortaya çıkardığı bir şartlı refleksler bütünüdür. Başlangıçta öğrenilenlerle sınırlı olduğundan kişisel özellikleri az olmakla birlikte ilerleyen dönemlerde yoğun şekilde kişiye özgü özellikler içermektedir.

Dünyada teknolojilerin ilerlemesine rağmen ıslak imzalar önemini korumaya devam etmektedir. Üzerinde çeşitli iddialar olan ıslak imzalı belgeler yargıyı yine ön sıralarda meşgul etmektedir.

İmzaların önemi onların hukuki üstünlüklerinden kaynaklanmaktadır. Çünkü bir belgede bulunan imzanın o belgeyi tasdik anlamı taşımasına rağmen aynı belgede kişinin sadece el yazısının bulunması onu yükümlülük altına sokmayabilir. İnsanlar başka kişilere ait belgelere birtakım yazılar yazabilirler. Ancak sorumlu olan şahıs o bilgileri onayladığını imza atarak belirten kişidir. Örnek vermek gerekirse bir senedin imza dışında kalan isim, adres, tarihler, tutar yazıları gibi bölümleri farklı bir ya da birden fazla kişi tarafından yazılmış olabilir. Bu durum onları genellikle hukuki anlamda sorumlu yapmamaktadır. Bu belgede sorumlu olanlar borçlu, kefil ya da ciro imzası olan kişilerdir

Olgu: Borçlusu “S Y” Kefili “K Y” olan düzenleme ve vade tarihi olmayan 40.000 USD miktarlı senet olup senedin arka bölümünde “..... alacağım kalmamıştır” ile biten yazı sonunda bir adet imza bulunmaktadır.

Olgumuzda en önemli ve majör tanı kriteri olan fulaj (Kalem bası izi) yazı yazan veya imza atan kişinin kalem ve benzeri yazı materyallerine karşı olan direnci yenmek amacıyla kağıdın gösterdiği enerji ile ortaya çıkan izdir.

VSC 2000 cihazı ile yapılan incelemelerde ıslak imza hatlarının kalem izi dışında zaman zaman çakışan zaman zaman ise dışına taşan ikinci bir iz daha tespit edilmiştir. Ayrıca imzada sahteliğe işaret edecek durağanlık titreklik gibi başka arazlar da saptanmıştır. Sonuç olarak imzanın sorulan kişiye ait olmayıp üstten gitme yoluyla sahtecilik yöntemi kullanılarak atıldığı kararına varılmıştır.

Fulaj (kalem bası izi) incelemelerinin adli belge incelemelerinde ne kadar önemli olduğu hususuna üstten gitme sahteciliği yöntemiyle yapılan bir sahtecilik örneği ile değinilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İmza, sahtecilik, fulaj, üstten gitme

ORGANİZASYON SEKRETERYASI

NL Etkinlik Yönetimi ve Organizasyon Turizm A.Ş
Mimar Sinan Mahallesi 1487 Sok. No:5 D:1 Konak-İzmir

Tel: +90 232 259 65 00

Fax: +90 232 259 65 33

Web: www.nlmice.com

Organizasyon Koordinatörü

Nihal KIRKIM

nihal@nlmice.com